

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 9

SEPTEMBER 1940

LETO XI.

Priložena je knjiga: Vedenje, potovanje, zabava, dopisovanje.

Za jesen in zimo

oblečete najboljše sebe in družino, če nakupite vse potrebno v

**MANUFAKTURI
NOVAK**

LJUBLJANA, Kongresni trg 15

SVOJE DRAGE POKOJNE

NAJBOLJ POČASTITE Z LEPIM NAGROBNIM SPOMENIKOM. NAČRTE, SKICE, PRORAČUNE ZA VSE VRSTE UMETNIŠKO DOVRŠENIH SPOMENIKOV DOBITE BREZPLAČNO PRI

KAMNOSEŠKEM PODJETJU
STANKO KUNOVAR
PRED POKOPALIŠČEM SV. KRIŽA

Perzijske preproge, originalno orientalske, ne ponarejene,
nudi na strogo solidni bazi znana domača tvrdka

Ante Grgić „Damask“, Zagreb

PANTOVČAK 114

Stalno zapriseženi izvedenec in ocenjevalec pri kr. okrožnem sodišču v Zagrebu. Razstavlja na vsakem velesejmu v Ljubljani. Informacije vsake vrste daje rad in brezplačno.

Vprašanja in odgovori

Ali je točnost res nespodobna? Moja mati je bila redoljubna in do skrajnosti točna žena, ki je znala ti dve čednosti vcepiti in vkoreniniti tudi meni. Sedaj me pa moje sovrstnice prav zaradi teh mojih lastnosti zasmehujejo in zbadajo. Predvsem trdijo, da deklice ne sme nikdar priti točno na dogovorjeni sestanek, češ da je to nespodobno in da mora biti tisti, ki čaka, vedno «on». Je li to res? *U. D. iz M.*

Odgovor. Ne zdi se mi, da bi bila tako pogostna zbadljivka, češ da žene sploh ne znamo biti točne, nam v čast. Točnost je vsakemu dekletu v prav posebno diko. Deklice, ki je točno, dokazuje s tem, da ne spada med tiste vedno in povsod zasmehovane zamudnice, ki ne spravljajo v obup le svojih ubogih staršev in mož, ampak tudi svoje gostitelje (ki si drugič pač dobro premislijo, preden spet povabijo tako zamudnico), obiskovalce kina in gledališča. Zmerom izzivajo srd in jezo svojih sodelavk in predstojnikov. Nekomu nekaj obljubiti, česar ne mislimo izpolniti, ni častno. Ne obljubujmo torej sestankov, ne da bi to poprej resno preudarile! Če pa smo obljubo že dale, bodimo tudi točne, ker je čakanje za vsakega mučno in poniževalno. Tudi če bi se zgodilo, da morate čakati Vi, s tem še ni rečeno, da bi Vam morala biti Vaša točnost v ponižanje. Kajti prav lahko si je v takih primerih pomagati. Stopite za 2, 3 hiše naprej ali se umaknite v kak prehod. In brž ko zagledate nesrečnega zamudnika, kako ves upehan hiti čez cesto, mu stopite naproti in mu smehljaje recite: «Dobro, da ste se zakasnili, kajti tudi jaz sem prav ta hip prišla!»

Zakonske skrbi. Moj mož je za celih 8 let mlajši od mene. Do sedaj se te starostne razlike med nama skoraj zavedala nisem, zadnje čase pa se je čedalje pogosteje spominim. In to s strahom in s skrbjo. Kaj lahko storim, da ne postane najinemu do sedaj povsem srečnemu zakonu usodna?

Ena, ki je starejša od njega.

Odgovor. Prvi in glavni pogoj je ta, da skrbite za svoje zdravje. Zdravje se zrcali v lesku naših oči in v svežini našega obraza. Svež in zdrav obraz in svetle, jasne oči pa so vedno in za vsakogar privlačne in nikdar ne vzbujajo videza starikavosti. Uredite si življenje tako, da boste hodili zgodaj spat. Spanje krepi in osvežuje, torej lepša in pomlaja. Kadar izbirate in kupujete obleko, ne pozabite, da je najpreprostejša zmerom najlepša. Izogibajte se svetlih in kričečih barv in vzorcev in vseh nepotrebnih okraskov!

Prav tako važna sta tudi šport in telovadba, ki ohranita telo prožno in gibčno in ga poleg pravilne prehrane najbolje obvarujeta preobilne toščice. Skrbno pa se morate izogibati vsakega pretiranja. Vsak napor se izraža na obrazu v obliki utrujenosti, ki videz

Vašemu detetu

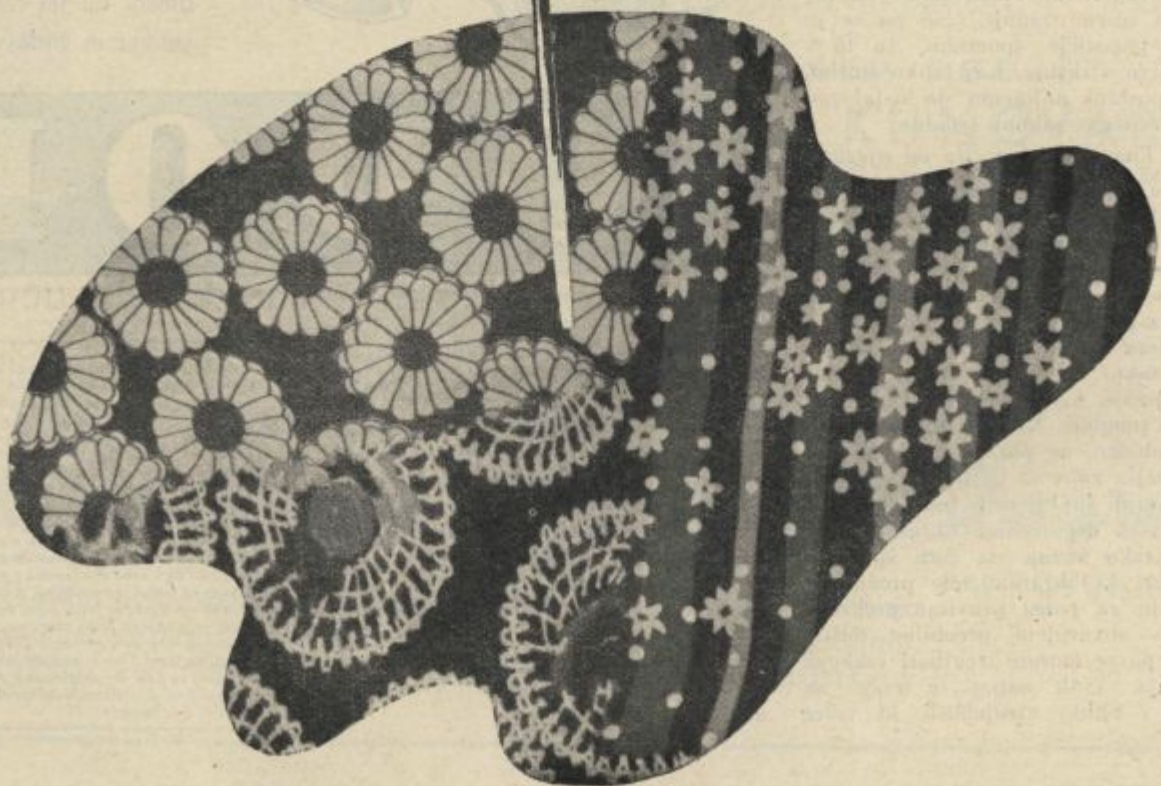
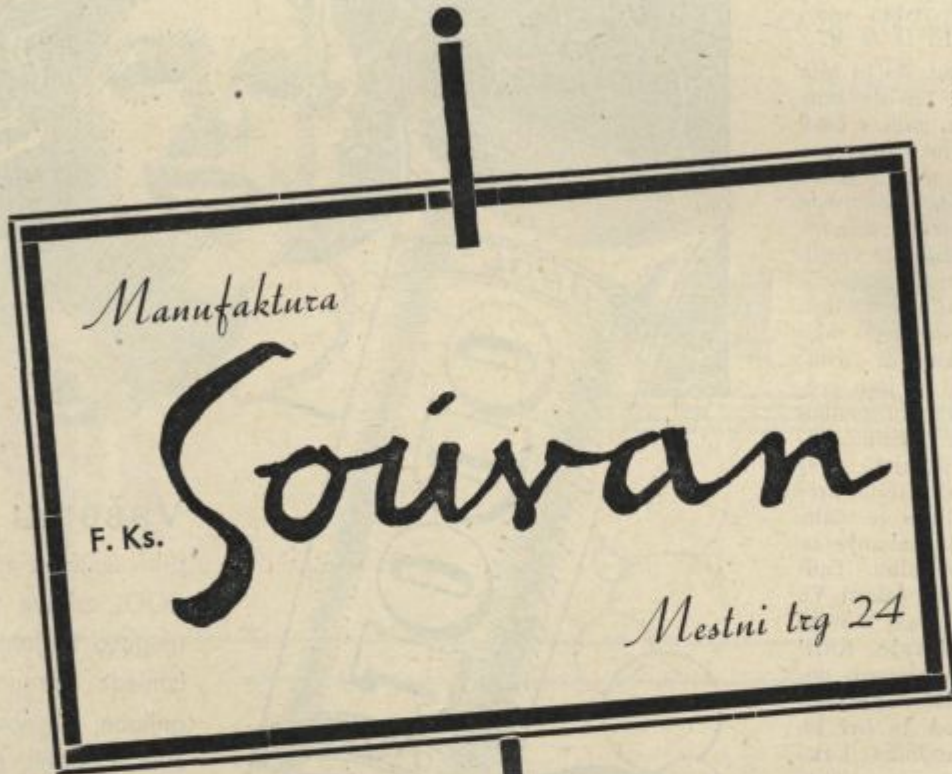
prinese malo zobne kreme ODOL zdrave zobe za vse njegovo življenje. Nega zob izmlada prepreči tvorbo gnilobe, ki povzroča bolečine v zobeh, prihrani staršem mučne dni in noči. Obilna pena zobne kreme ODOL nudi otroku pravi užitek, krepi mu nežne dlesni ter ga napravlja vselega in zadovoljnega.

ODOL

1 TUBA ODOL-A VELJA PO KOLIČINI IN UČINKU ZA 2.

starikavosti prav tako poudarja, kakor prevelika debelost ali pa tista vitkost, ki že meji na mršavost. Če z možem ne morete vedno držati koraka, naj Vam to ne teži srca. Lepo je sicer biti možu enakovreden drug v športnih in podobnih podvigih, vendar pa je to za srečo zakona postranskega pomena. Važno je izpred vsega to, da zna žena o pravem času molčati, da o pravem času najde pravo besedo in da doume tisto največjo skrivnost, ki jo usposobi, da more izvabiti tudi najenoličnejši sivi vsakdanjosti svetel utrinek.

Poročile so se naročnice: gospodična Jerica Babnikova z gospodom Hermanom Gvardjančičem iz Gorenje vasi, gospodična Danica Gvardjančičeva z gospodom Karolom Babnikom iz Gorenje vasi, gospodična Nežka Karnerjeva z gospodom Jožkom Piblarjem, zobotehnikom iz Celja, gospodična Darinka Ličarjeva z gospodom Milanom Zinauerjem, sodnikom iz Kostanjevice, gospodična Zvonka Meznašičeva z gospodom Janezom Borštnarjem, bankim geometrom z Bleda, gospodična Marica Osterčeva z gospodom Albinom Nerimo, mestnim kemikom iz Ljubljane, gospodična Vinka Prislanova z gospodom I. Verdovom iz Gavn, gospodična Anica Strmškova z gospodom Markom Jelovičem, uradnikom iz Zelnice, gospodična Mara Svetova z gospodom Jožetom Demšarjem, poslovodjem iz Logatca, gospodična Geni Tomažinova z gospodom Jankom Smidom iz Selc in gospodična Francka Pokorn z gospodom Alojzijem Navincem iz Škofje Loke. Izkreno čestitamo!

Drage naročnice in bralke!

Spet je za nami poletje, spet so minili vroči, prijetni dnevi in tople noči. Počitnice so pri kraju, delo se znova začinja. Letos je bilo poletje sicer bolj žalostno, vreme nas je venomer preganjalo s svojimi muhastimi spremembami, tako da se nismo mogli kakor druga leta do sivega naužiti sončne svetlobe in si nabrati toplote za mrzle zimske dni. Vendar je gotovo vsaka izmed vas kljub temu doživela vsaj nekaj prijetnih, blagodejnih dni, katerih spomini jo bodo grelji v megleni, deževni jeseni in v mračnih zimskih dneh. Morda je preživela nekaj dni ob morju ter v slani morski vodi sprala s sebe vse skrbi, ki so jo mučile čez vse leto, in se do dobra predala toplemu južnemu soncu, ki ji je dal svežo rjavo barvo za na pot v mrzlejšje dni. Ali pa se je odpeljala v tihe gorske doline s čudovitimi nočmi, ko mesec obseva navpične stene skalnih vrhov in slika s svojo medlo lučjo skrivnostno veličastne prizore. Ali pa je bila kar doma in posvetila vsak dan nekaj prostih ur svojim otrokom, da so jo spoznali tudi kot svojo prijateljico in tovarišico v igri.

Skoraj hudo je človeku, če pomisli, da je konec tega, da se pričinja spet jesen, ki naznanja svoj prihod s prvim žafranom, posutim po travnikih, jesen, ki skoraj vsakega presunja s svojim počasnim umiranjem in ga spominja na smrt. Toda če natančneje premislimo, jesen niti najmanj ni žalostna, nasprotno, zelo lepa je in vesela s trgatvami v vinogradih, s svojimi slikovitimi, čudovito pobarvanimi gozdovi in svetlimi, od sonca obsijanimi kmečkimi hišami, na katerih se zlati koruza.

Le glejte otroke, s kakšnim veseljem in s kakšno skrbnostjo se pripravljajo na ta čas! V dveh mesecih poletja se naučijo svobode in sonca, in čeprav jim je malo hudo, da je konec tega, se vendar vsi vesele, da se bo spet pričela šola, da se bodo zopet sestali s šolskimi tovariši, da se bo spet pričelo učenje. Ne, nikar ne zmagujte z glavami, češ, saj to ni res! O pač, vsak otrok, pa naj bo še tako živ in površen, vsak občuti nekaj veselja do dela. Le glejte jih, s kakšnim navdušenjem prodajajo in kupujejo knjige, zavijajo zvezke, poizvedujejo pri starejših tovariših, kako je v višjih razredih, in delajo dobre sklepe, kako se bodo učili in delali v prihodnjem šolskem letu. Seveda pozneje pozabijo na te svoje dobre namene, vendar je pa to že važno, da se z veseljem in pogumom poprimajo novega dela, ki ga bolj ali manj uspešno izvršujejo do prihodnjih počitnic.

Naj Vam bodo otroci enkrat svetel zgled! Poprimite se s pogumom svojega dela, opravljajte ga veselo, in zadovoljni boste, ko boste videli svoj uspeh. Res, težko in žalostno je življenje v teh dneh, dovolj žalostno že samo po sebi, zato ne gre, da bi ga še bolj otežavali s svojo slabo voljo in nerazpoloženjem. Nikar ne klonite takoj, če Vam ne gre vse po sreči, ponosno dvignite glavo in pomislite na vse stvari, ki so Vam do zdaj uspeli, in na vse, kar Vas lepega še čaka, hkrati pa pomislite na vse tiste žene, ki se jim godi še veliko, veliko slabše kakor Vam.

Ravno zdaj, septembra, je leto dni, odkar je izbruhnila vojna. Bog ve koliko žen že objokuje smrt svojih sinov, mož, bratov ali očetov, bog ve koliko žena strada in trpi neskončne muke, ko vidi stradati tudi svoje otroke, bog ve koliko ljudi zmrzuje in umira daleč od doma, brez strehe nad seboj, brez svojcev in tolažnikov v nesreči.

Pri nas pa vsega tega ni. Še vedno smo siti, še zmerom imamo svoj dom, še vedno imamo svoje ljudi pri sebi, če so pa morda kje drugje, smo lahko brez skrbi, saj vemo, da jim ne preti nič hudega. Res je, da so časi slabi, da je boj za vsakdanji kruh trd in grenak, toda sladi naj nam ga sladka zavest, da imamo še vedno mir.

Pojdite pogumno v jesen, osveženi in odpočiti od toplih poletnih dni, z veseljem se poprimite svojega dela, in zadovoljni boste, ko bo blagoslovljeno, ko Vas bo odškodovalo za Vaš trud in napor ter Vas pripeljalo v novo, sončno poletje.

Jana.

INTIMNE STVARI Veliko število naročnic se često obrača na uredništvo za razne nasvete. Mi odgovorimo takoj vsaki, ki nam pošlje 4 dinarje v znakah. Na nepodpisana vprašanja ne moremo odgovarjati. Nekatere naročnice nas tudi vprašujejo, koliko so nam dolžne. Vsem tem sporočamo, da jim pošljemo vsak mesec opomin ali pa povabilo, da se naroče na naše gospodinjске knjige. V teh vabilih je vselej navedeno, koliko nam kateri še dolguje. Dne 1. septembra boste dobili tako v bilo, ki ima naslov: „Dobra gospodinja tri ogle podpira“. Prosimo, da dobro pregledate zadnjo stran pisma. V še isti vrsti je tiskano: „ter naročnino za „Ženo in dom“ in 10 prilog za kroje in ročna dela do konca tega leta v znesku din?“ -- Ako dobite tako pismo, Vas prosimo, da nam znesek, ki je tam naveden, pošljete še danes! -- Če pa opozorila za plačilo naročnine za „Ženo in dom“ ni, je to dokaz da ste naročnino že plačali, za kar se Vam lepo zahvalujemo.

ČASTNA BESEDA

Marici je bilo devet let, ko ji je umrla mama. Njen oče, državni uradnik, je dolgo premišljal, kaj naj naredi z ubogo sirotico. Sam je bil čez dan v službi in se na vzgojo otrok ni dosti razumel. Zato ni mogel skrbeti zanjo. Da bi pa malo prepustil kakšni gospodovalni služkinji, ki bi njegovega otroka strahovala z neumnimi vražami in bi mu s svojim neupravičenim ravnanjem zagrenila mladost, mu ljubezen do hčerke spet ni dala. Čeprav je vedel, da jo bo pogrešal, da mu bo dolgčas brez njenega otroško pametnega kramljanja v tihih večerih, se je vendar odločil, da jo bo oddal v zavod, kjer bo v družbi vrstnic pozabila na mamino smrt, hkrati pa bo pod nadzorstvom dobrih vzgojiteljev vzrastla v dobro in pametno dekle.

Marica je vse dni tiho čepela v kotu in mislila na kup rjave prsti, ki je tlačil in dušil njeno ubogo mamo, in v svoji mladi glavici razpletala skrbi, ali so rožice, ki jih je na skrivaj potresla čez mamino truplo in njen žalostno se smehljajoči blede obraz, preden so zabili krsto, že uvele. Za priprave, ki so jih imeli z njeno selitvijo v zavod, se ni prav nič menila. Očetu je na njegova vprašanja komaj odgovarjala in vse, ki so jo motili v njenem tistem premišljevanju, je sprejemala z mračnim pogledom. Ko je prišla jesen in z njo dan odhoda, je sedla z očetom na vlak, ne da bi spraševala, kam in zakaj se pelje. Njene velike črne oči so žalostno zrlle predse, in čisto na dnu njenega temnega pogleda je gorela neka tiha neizgovorjena prošnja. Proti koncu vožnje ji je dajal oče zadnje nasvete in ji vlival poguma pred novimi ljudmi in novim načinom življenja, ki jo čaka, čeprav je v srcu čutil, da je mala bolj pogumna kakor on sam, da je to, kar jo čaka, prav nič ne skrbi, ampak da jo tlači nekaj globljega, nekaj težkega, kar ji razjeda dušo. Čakal je in upal, da mu bo razkrila, kaj jo teži, in res ga je potem, ko so ji v zavodu pokazali njeno sobo in sta ostala zadnje trenutke sama, potegnila k sebi na posteljo in mu šepetaje rekla:

«Ljubi očka, samo nekaj mi obljubi! Da nikoli, nikoli ne boš pozabil na mamico in mi ne boš pripeljal nove mame — mačehe. Obljubljam ti, da bom pridna in ubogljiva in da bom storila vse, da boš zadovoljen z menoj. Samo tudi ti mi moraš izpolniti mojo prošnjo!»

Oče jo je vprašujoče gledal in ni mogel razumeti, od kod ima otrok to misel. In ker ji ni takoj odgovoril, se ga je Marica še tesneje oklenila in rekla:

«Veš, nikoli bi ne mogla prenesti misli, da si pozabil na mamo, da je neka druga gospa ukradla vse tisto, kar si kdaj čutil zanjo, in da bi nevredna stopila na njeno mesto. Morda se ti čudno zdi, od kod meni take misli? Veš, tisto noč, ko je mama umrla, sem ležala v postelji in dremala. Tedaj se mi zazdelo, da je nekdo stopil v sobo. Ozrla sem se v vrata, in glej, tam je stala mama. Bila je vsa bela, lasje so bili razpleteni. In smehljala se mi je. Vprašala sem jo, kaj želi, pa me je prav toplo pogledala in rekla:

«Pridna bodi, Marica, in nikar ne pozabi name! Z očkom mislita kdaj name in molita zame!»

Ko sem hotela skočiti k njej, da bi jo objela in spravila nazaj v posteljo, se je nenadno prikazala črna, grda ženska, se grdo nasmejala in rekla:

«O, bosta te pozabila!» In potegnila je mamo stran, sama pa je stopila na njeno mesto in me še dolgo potem hudobno gledala s svojimi grdimi očmi. Vem, ti porečeš, da so bile to samo sanje, jaz pa čutim, da me je s tem mama hotela prositi, da bi ti nikoli ne pripeljal mačehe v hišo. Ali mi daš častno besedo, da je ne boš?»

Oče je vedel, da Marica ne bo prej mirna, dokler ji ne ustreže. Zato ji je segel v roko in ji svečano obljubil, da bo držal besedo.

Minuli so tedni. Marica se je počasi vživela v novo življenje, sprijateljila se je z novimi tovarišicami in postala spet nekdanji veseli in zadovoljni otrok. Vedno je bila prva v učenju, pa tudi v vseh malih zarotah in podvigih, ki so jih te male porednice zasnovale. Kadar je bilo treba ponagajati tovarišici, je bila vselej ona zasnovateljica načrta, in če so učiteljici napravile kakšno potegavščino, je bila ona tista, ki jo je izvršila. Kadar je sedela obdana od svojih tovarišic v kakšnem kotu in skrivnostno šepetala, medtem ko so njene žive oči poredno begale naokrog, so vzgojiteljice takoj vedele, da spet nekaj snuje. Toda kljub temu, da jim je včasih tako zgodla, da so se teden dni jezile nad njenimi vragolijami, so jo vendar imele vse rade, saj so vedele, da je po srcu dobro dekletce, in so bile še zadovoljne, da je bila vesela in je tako pozabila na smrt svoje mame.

Toda Marica mame nikoli ni pozabila. Na večer, ko so dekleta po večerni molitvi legla in ko je potihnilo šepetanje in hehetanje nad vsem, kar so čez dan zgodla, je Marica vselej tiho vstala, vzela iz predala mamino sliko in začela z njo nem pogovor. Povedala je vse, kar je čez dan dobrega in slabega storila. In ko je potem vprašala, ali je bilo prav ali ne, se ji je zdelo, da so se mamine oči ali zasmejale ali razžalostile. Če je kaj slabega naredila, je prav lepo prosila za odpuščanje in potem s skesanim srčkom in dobrim sklepom, da se bo poboljšala, zaspala.

In kadar je prišel oče na obisk, se ga je vselej srčno razveselila, zganjala je norčije, ga zabavala, mu kakšno svojo zgodla, toda za smehom in veseljem se je vedno skrivalo tisto tiho vprašanje: «Ali še držiš častno besedo?» Pri učenju, pa naj ji je šlo še tako težko v glavo, ni nikoli odnehala, zakaj vezala jo je obljuba, zavedala se je, da, če ona prelomi svojo, tudi očetu ne bo treba več držati njegove.

Tri leta so minila. Marica je postala že majhna gospodična, hodila je v gimnazijo in bila že zelo učena, toda v srcu je bila še zmeraj dober in vesel otrok. V zavodu je bila še vedno ljubljenska vseh, čeprav niso bile ne tovarišice ne vzgojiteljice varne pred njenimi norčijami. Oče je bil ponosen nanjo. Videl je, kako je vedno bolj in bolj podobna svoji mami, in zmerom rajši jo je imel. Toda bil je še mlad in težko je vzdržal vse dni sam. V uradu je imel koleginjo, ki je bila nekaj let mlajša od njega, prijazna in pametna, tako da je kmalu prestopil ozke meje, ki vežejo dva uradna tovariša, in se zvezal z njo v toplem prijateljstvu. Spočetka niti opazil ni, kako tesno se je bil navezal nanjo, nekoč pa, ko je zbolela za nekaj dni, je spoznal, koliko mu je do nje. Počasi je pričel misliti na to, da bi jo oženil, čeprav ga je od tega odganjala misel na častno besedo, ki jo je dal hčerki. Toda tolažil se je z mislijo, da je bila to njena otroška muha, ki jo je po tolikem času že zdavnaj pozabila.

V resnici pa ni bilo tako. Marica je od svojih znank iz domačega mesta kmalu zvedela, da je očeta večkrat videti v družbi z neko gospodično. Ta vest se je, čeprav jo je skrbno skrivala, kmalu raznesla po zavodu. Marico so začele povsod, koder je hodila, spremljati tihe opazke tovarišic:

«Marica dobi pa novo mamo! Marica bo pa kmalu pestovala bratca!» Te opazke, spremljane z veselimi smehom, so se čedalje bolj množile in mučile Marico na smrt. Nikomur pa ni pokazala, kako jo to boli in grize. Toda od dne do dne je bledela, in njene oči so dobile čuden vročičen sijaj. Komaj je dočkala očetov prihod in, še preden ga je dobro pozdravila, ga je že vprašala: «Oče, ali je res?»

Oče je takoj razumel, za kaj gre. Prijel je hčerko pod roko, jo peljal v park in ji tam pričel govoriti, da je nova mama lepa in dobra, da bo Marico imela rada in da jo bo morala tudi ona spoštovati in ljubiti. Marica ga je komaj poslušala. Njene oči so postajale vse večje in večje, in ustnice so tiho ponavljale:

«Torej je le res, torej je le res! Moja uboga, uboga mama!»

Oče ji je prigovarjal, jo miril in tolažil, pa vse ni nič pomagalo. Tedaj ga je minilo potrpljenje.

«Uh, kakšna nehvaležnica si ti! Tri leta se že ubijam samo zate. Delam in se odrekam vsaki zabavi, da bi bilo tebi prijetneje in lepše, zdaj pa, ko hočem poskrbeti tudi zase, da na stara leta, ko boš ti odšla v svoj dom, ne bom sam, mi očitaš mamo, ki je že zdavnaj strohnela v grobu in ji zato ne bo nič slabše na onem svetu.»

Marica ga je zavzeta poslušala. S široko razprtimi očmi brez solz je gledala vanj in kakor začarana čakala na njegove besede, čeprav jo je vsaka zbolela huje od udarca. Ko je končal, je brez besede vstala s klopi in s tavajočimi koraki odšla v gozd.

Oče je vedel, da se je prenaglil. Kesal se je, da je tako neupravičeno vzkipek in s tem razžalil njena najsvetejša čustva. In težko mu je bilo ob misli, kako in kdaj bo to popravil. Obenem ga je pa vsega prevzela trma, da se bo hčeri in vsemu svetu nakljub oženil.

Marica je tri dni z visoko vročino bledla v postelji. Zdaj je klicala mamo z najlepšimi imeni, zdaj je odganjala tujo žensko, ki je kot velikanski pajk razprezala mreže okrog očeta, zdaj spet se je branila težke more, ki ji je legala na prsi in jo dušila. Tretji dan proti večeru se je prvokrat zavedela. Nad njo se je sklanjal obraz neznane ženske, ki se ji je prijazno smehljala in jo obenem

sočutno gledal. Marica ni spraševala, kdo je to in kaj hoče od nje. Bila je vesela, da je imela nekoga, ki je skrbel zanjo in ji hladil pekočo vročino, ki je kuhala vse njeno razbeljeno telo. Šele naslednji dan, ko se je od dolgega spanja okreščana zbudila, jo je vprašala, kdo prav za prav je. In zdaj ji je gospodična pričela pripovedovati, da služi z njenim očetom v isti pisarni in kako je srečna, ko se je po mnogih letih životarjenja v revščini in bedi lahko osamosvojila. Zdaj si želi le še to, da bi dobila moža in dom in da bi lahko skrbela za otroke, da bi imeli boljšo in lepšo mladost, kakor ona, ki je vse svoje mlade dni preživela pri tujih ljudeh.

«Marica,» jo je vprašala, «kaj si ti nikoli ne želiš, da bi spet prišla domov k očetu, da bi spet preživljala take nepozabne dni, kakor takrat, ko je še mama živela in ste vsi trije v tihi ljubezni živeli drug za drugega? Misliš, da bi bila tvoja mama zadovoljna, ko bi vedela, kako živita z očkom vsak v drugem kraju, ti pri tujih ljudeh, on pri tujih, oba v letih, ko sta najbolj potrebna drug drugemu, ločena za bog ve koliko časa še? Kaj misliš, ali bi ne bilo lepo, če bi bila spet skupaj?»

Marica je ležala tiho v postelji in ni odgovorila. Zdelo se je, da nekaj važnega premišlja. Ko se je spet ozrla v žensko, je ta nadaljevala:

«Kaj misliš? Ali bi me ti ne mogla imeti rada, če ti obljubim, da ti bom dobra mama in da bom vedno lepo skrbela za vaju oba, zate in za očka?»

Zdaj je Marica iztegnila roke, jo objela in svoj mokri obraz stisnila k njenemu ušesu in zašepetala:

«O pač, ljuba nova mama!»

Zvečer je Marica dolgo gledala mamino sliko, in zdelo se ji je, da se danes njene oči prav posebno lepo blešče in se ji prijazno smehljajo. In vedela je, da je storila prav.

Ko je čez štirinajst dni za vedno odhajala iz zavoda in se je prav pristrčno poslovila od vseh, ki so ji bile tri leta dobre vodnice in zveste tovarišice, je v svoji roki nekaj zmagoslavno držala. Bila je njena prelomljena častna beseda — opomin iz slovenščine, ki si ga je s tem, da je zatajila svoje znanje, z največjo težavo priborila — in tudi očeta odvezala dane obljube.

Ivo Peruzzi:

MANICI KOMANOV šentviškemu cvetu — dekletu

Sem bral in bral... Dejal: No, opravljanje —
o starosti se žen ne govori...
Da križev šest imaš, komu se zdi?
A Manica se še požvižga nanje.

Ti si dekle še vsa, in kaj bi drugo!
Kdo brez klobuka v vihti zli stoji?
Kdo po otroško z deco govori?
Kdo še od mladih dela — za uslugo?

Iz naših polj je Tvoja setev mlada,
pogled ti jasen je in žvrst korak,
saj z ljudstvom dviga se srce Ti, pada.

Povit je šopek samotarke v trak,
ta trak je večno zeleneča nada;
brez mož rodiš nam pesmi sad sladki!

Popularna ljudska pesnica in pisateljica
je dopolnila 60 let.

ZALJUBLJENCI IN SVET

Vsi zaljubljeni so, če jih pogledate, enaki. Vsi se drug drugemu smehljajo, se stiskajo k sebi ali se vsaj z rameni dotikajo, izgubljeni vsemu drugemu svetu in vendar tako vidni, ponosni drug na drugega, vsi žareči, polni skrivnostne veselosti.

In vendar se mi zdi, da bi bilo takšno gledanje na nje preveč lahkomišno, da bi mi, če bi jih tako gledali, preveč omalovaževali to, kar živijo, in to, kar jih čaka. Res je, da so v radosti vsi nekako enaki, zakaj radost je nekaj, kar pokriva ljudi s posebnim ovomem istega barvnega odtenka in vonja.

Toda jaz vidim vselej v teh blaženih zaljubljenih, toncih v toploti in sladkosti, v poletnih in jesenskih, zaljubljenec, ki se razlikujejo med seboj, čeprav so zatopljeni samo vase, gluhi in slepi za svojo okolico. Vsak nosi v srcu sladkost in trpkost, možno in nemožno, vsak po svoje. Ah, spomnite se samo! To so tisti zaljubljeni, ki jih srečujete v poznih večerih po tihih uli-

cah, v parkih in pred hišnimi vrati, tihi in na pogled nebrižni, ko greste mimo, potem pa se takoj spet razžive v vnetih pogovorih, v katerih zaman pojasnjujejo, si očitajo, so ljubosumni, si odpuščajo in se naposed zmerom iznova spravijo, strastno, molče, z vzdihom. Ali pa se včasih z nejevoljo in zamero, s ponosom in jezo poslavljajo, trmasti in užaljeni, ali pa tresoč se od bojzani in hrepenenja, ali bodo spet nazaj poklicani. Večkrat se tudi sami obotavljivo ozirajo, pohlevno vračajo in strastno objemajo.

Nekateri pa so spet tako izgubljeni v svojih dvomih, strasteh, očitkih, bolestitih in nerazrešljivih problemih, ki izvirajo ne le iz njihove ljubezni, ampak na žalost tudi iz zunanjega sveta, iz obrekovanja, revščine, nevoščljivosti, iz vseh zlih in trdih ovir, iz hudih nesreč, ki zadevajo zaljubljenca na potih ljubezni, da se še ne zmenijo, ko gredo mimo vas, in nadaljujejo v svojih strastnih izlivih in očitkih. In tu čutite,

da srečujete čisto posebne bolesi, da zaljubljeni niso vsi enaki, da morajo vsi prebloditi celo blodišče problemov, skozi katero morajo prodreti ali pa se v njem izgubiti. Moj Bog, saj je čustvo ljubezni samo tako zamotano! Prištejte k temu še ves svet z ovirami, predsodki, nravnimi in družabnimi, z gmotnimi vprašanji! Kako morejo biti vsi zaljubljeni enaki? Pri tem pa niti ne govorim o posebnostih njihovega notranjega ustroja.

Kadar koli čujem ali berem o zaljubljenih, češ da so vsi enaki, se mi pojavi od nekod iz teme molčeč parček, ki stopa, kakor da se komaj vleče pod težo neznanih skrbi, bolesi, navsezadnje tudi radosti. Vselej mi prideta pred oči skrivnostna zaljubljenca, ki sta videti vsak zase kakor navadna človeka, toda noseča breme skupnega boja drugega z drugim. Zaljubljeni — to ni samo smehljaj, nežni stisk rok in strastni poljubi, to je daleko več. To je tudi bodočnost, zaprta v njihovem objemu, to je usodna skrivnost, ki je položena v dlani obeh. Ni lahko, streti skupno oreh, ki bi ga hotel vsak po svoje tretji.

Lida Malá:

Dekletom o veliki bodoči nalogi

Mnoge izmed vas so dobro pripravljene za življenje. Znajo vse, česar potrebujejo za poklic, ki so si ga izbrale. Samozavestne so, izobražene in zdrave. Z zaupanjem zro na pot v življenje, ki se pred njimi odpira. Samo v enem pa ne dosegate svojih babic, prababic in svojih mater. Tem so ljudje že od otroških let pravili, da se bodo omožile, da bodo mamic. S punčkami so se igrale do štirinajstih let. Pestovale so in skrbele za svoje mlajše brate in sestre. Vedele so o malih otrocih veliko več, kakor veste ve. Takrat je bilo namreč sploh mnogo več majhnih otrok. Le malo rodbin je imelo samo po enega otroka, prav tako, kakor so danes redke rodbine, ki imajo več ko dva otroka. Marsikatera izmed vas sploh ni imela priložnosti, da bi se bila vsaj nekoliko seznanila s tem, kako je treba ravnati z dojenčkom. Ko vam bo nekega dne položila morda sestra v porodnišnici v naročje vaše dete, bo pri tej in oni to prvi dojenček, ki ga bo oskrbovala. Potem se vam bo lastni otrok zdel morebiti preveč važen, tresli se boste zanj bolj, kakor je treba. Star praktičen zdravnik mi je nedavno rekel: «Dandanašnje mlade mame ne razumejo otrok. Otroci so nervozni, svojeglavni, mame z njimi nič ne opravijo.» To pa ni krivda mladih mamic, one ne morejo za to; vzgajali so jih za mnogo nalog. Modro so jim pripovedovali o vsem mogočem, toda prav nič jih niso pripravili za materinstvo.

Ne mislim, da bo človeštvo izumrlo, ker ima inteligenca premalo otrok. Vendar se ozrimo na to vprašanje samo z vidika dveh poedincev, moža in žene, ki okradeta s tem, da nočeta imeti otrok, predvsem sebe. Svetovna vojna je premnogim zlomila pogum in veselje do tega, da bi rodile otroke za krvavi svet. Ženske so se osamosvojile, dosegle tudi vidne uspehe, in pojavili so se celo glasovi, ki so hoteli prepričevati, da je intelektualna škoda za materinstvo, da žena ni zato na svetu, da bi se samo žrtvovala. Toda ali so bile tiste, ki so to verjele, tudi vse srečne? Mislim, da ne! Danes že lezejo v starost, so same, njihovo življenje je morda polno plodonosnega dela, ampak manjka jim notranje poslanstvo in harmonija, ker so spoznale, kako težko plačujejo to, da so brez otrok. Ni večje sreče za ženo, kakor zdravo materinstvo. In ženo, ki zna s tako težko nalogo, kakor je materinstvo, združiti še javno ali poklicno delo, moramo tem bolj spoštovati. Ni golo naključje, da so slavni možje

imeli prečesto izobražene, plemenite in tvorne matere. Žena, ki se vedoma, iz katerega koli razloga, odloča, da ne bo imela otrok, žena, ki se nevarno igra s svojim zdravjem, samo da bi mogla živeti brez skrbi in brez odgovornosti, je kakor lahkomišeln romarka, ki že na začetku svoje poti izpije vso vodo, da pozneje umrje od žeje.

Otroci, ki so se rodili v udobju in niso nikoli čutili niti najmanjšega pomanjkanja, ki niso videli niti še tako majhnega boja za obstanek, bodo pozneje samo ubogi mehkužci, ki jih bo odrinil v stran vsak človek, ki ima nekoliko bolj trde komolce. Pustite svoje otroke, naj pokažejo, kaj znajo, naj si priborijo svoje mesto v življenju! Dajte svojim otrokom zdravje, ljubezen do dela in vrečo optimizma. Sami naj se naučijo letati in poskusijo, kaj zmorejo. Dajte otroku bratce in sestre! Mar je kaj lepšega, kakor globoko prijateljstvo iste krvi? Detinstvo brez bratcev in sestic je pusto in prazno, in takšno bo vse življenje.

Kajne, dekleta, da si mislite, da govorim o marsičem, kar se vas ne tiče: Toda že zdaj si ustvarite pametno in zdravo naziranje o zakonu, mislite že zdaj na to, da boste nekoč matere. Že danes pripada vsa vaša dekliska mladost vašim bodočim otrokom. Ohranite si zdravje, jasnega duha in hrabrost! Vse to boste nekoč potrebovale. Ne igrajte se s svojim zdravjem, ohranite si čisto in dobro vest za svoje otroke! Nervozna in preveč občutljiva mati, mati, ki se trese za svoje dete od jutra do večera, ne more biti zgled. Mati mora biti vendar predvsem tako popolna, da vidi otrok v njej zgled in vzor vsega dobrega. Bodite hrabre, mirne in modre! Izberite si zdravega, mladega moža! Že v mladem zakonu se odločite za otroke! Če hočete imeti otroke, jih imejte v prvih letih zakona. Marsikatera mlada ženska pravi: «Omožila sem se mlada; ničesar še nisem užila, nočem še imeti otrok.» Pozneje ne bo imela niti enega spomina na tista leta, ki jih je preživela v zakonu brez otrok. Samo otrok posvečuje zvezo dveh ljudi. Dva človeka se le težko odtujita drug drugemu, če imata otroke. O čem govorita, kaj ju zbližuje v letih, ko zakon počasi prehaja v prijateljstvo dveh ljudi?

Mlade ste, lepe in polne življenjskega poguma. Želim vam zdravo, veselo materinstvo, želim vam srečen zakon. Dobro se pripravite na veliko nalogo, ki vas čaka!

Zavijajmo rokave - sreča kliče!

V našem življenju se lahko skriva sreča, naj smo revni ali bogati, mladi ali osiveli. Ta sreča, ki jo lovimo z iztegnjenimi rokami, ki jo terja vsak zase, nam ne bo nikoli prišla nasproti sama po sebi! Samo od znotraj more priti, ven iz nas samih! Le tistemu se pokaže, ki zna samega sebe pozabiti.

Ko sem bila še prav mlada, sem brala stavek, ki mi je zapustil globok vtis. Tako ali podobno se je glasil: Žena sedi prav za prav vedno v prazni sobi in čaka, da se bodo odprla vrata in bo nekdo vstopil... — Ali se more bolj brezupno izraziti to brezdelno, klavrno čakanje na srečo? Ali je bilo prej res tako? No, potem lahko tiste revice samo pomilujemo, ki niso znale s svojim življenjem nič boljšega začeti. Me današnje ženske pa se zavedamo, da življenje več od nas zahteva. Me si hočemo zavijati rokave, pokazati svojo moč in voljo ter iti sreči nasproti.

Sreča v svojem domu.

Ko smo mlade, govorimo rade velike besede, kakor n. pr.: «moje je življenje in hočem živeti po svojem okusu» ali «kaj je drugim mar, kaj nameravam storiti iz svojega življenja?» To so besede, ki so tako dolgo dobre in pravilne, dokler se ne spoprimejo z željami in nazori drugih. Ne zdi se nam potrebno, da bi popuščale v odnosu s starši, brati in sestrami ali da bi se le količkaj žrtvovale. Pri tem pa pogosto čisto pozabljamo, kako nas vsi ti ljubijo in skrbijo za nas. Ali imamo potem pravico, tako živeti, kakor da nam ni nikogar mar? Ne, te pravice nimamo! Me smo na svetu, da prevzemamo odgovornosti, ki nas čakajo, odgovornosti do drugih ljudi in posebno do svoje rodbine. Če se jim hladno in vnemarno izogibljemo, tudi ne moremo biti nikoli srečne.

Ni prav, če mladi ljudje, kakor se dandanes pogosto dogaja, z dobrodušnim, pa precej usmiljenim posmehom govorijo o domači hiši in rodbini. Slabo je, če se shajajo s svojimi tovariši in prijatelji samo izven hiše, a si jih ne upajo privedi domov, ker se boje, da bi utegnili rodbina obsojati njihov moderni okus.

Ali ne kažemo svojih najboljših, najdragocenejših lastnosti po večini samo izven doma? Ali se nam ne zdi čisto «nevredno truda», da bi tako veseli, zabavni in dobre volje sedeli za rodbinsko mizo, kakor takrat, če smo povabljeni pri prijateljih? Vem — vsak dan ni nedelja! Toda, ah, kako hvaležni so doma, če smo veseli in radostno pripovedujemo o svojem dnevnem delu, če smo včasih takšni, kakor da bi bili doma samo na obisku, če nam ni treba vsake besedice vleči iz ust, če prinesemo kdaj domov šopek svežih cvetic!

Sreča v ljubezni.

Mislimo vedno na to, da so možje človeška bitja, ne pa bogovi.

Mislimo vedno na to, da imajo tako, kakor me, radi svojo družbo.

Nam ne izkažejo prav nobene časti, če nas povabijo v svojo družbo; in tudi me njim ne izkažejo časti, če njihovo povabilo sprejmemo.

Nikar se ne podimo za njimi! Zakaj potem nam bodo zbežali. In moški imajo daljše noge in hitreje tečejo, kakor me. To se ne pravi nič drugega kakor: nikoli jih ne bomo dohitele.

Bodimo modre in ohranimo pri tem vendar svojo lepo naravnost. Če smo tako srečne, da imamo dobrega prijatelja, ga nikar preveč ne razvajajmo. Seveda če je res kdaj potreben našega skrbstva, mu le postrezimo in ga malo požajmo, toda pozor! Nikar ga ne dolgočasimo z neprestanimi, preveč zaskrbljenimi vprašanji!

Če pa nimamo izrednega prijatelja, ampak samo množico dobrih prijateljev — kaj naj storimo, da si jih dolgo ohranimo? Ah, to je tako lahko, pa vendar tako težko! Držati se moramo in čuvati spoštovanje do sebe. Moški imajo radi, če jih poslušamo. Toda poslušati in poslušati ni isto. Nikar ne stavljajmo praznih vprašanj, ne glejmo tako, da se vidi,

da nismo pri stvari. Zanimajmo se za to, kaj delajo, kaj imajo radi, kakšne načrte snujejo. To je tisto, kar hočejo od nas in kar tako nujno potrebujejo. In — kar je važnejše ko vse drugo — spoznajmo v pravem trenutku: to je moška zadeva! Stopimo nazaj, tiho in ne z mučeniškim obrazom.

Kadar ljubimo, je naše srce zelo ozko; vendar pa moramo vse moči napeti, čeprav nas boli, da bo široko in veliko-dušno.

Brezdelica je najhujša sovražnica ljubezni. Zapeljuje nas v brezplodno razglabljanje in zavaja našo domišljijo, da si predstavlja reči, ki bi jih bilo najbolje takoj pozabiti. Delo, ki ga rade opravljamo, pri katerem moramo rabiti ne le roke, temveč tudi glavo, je železniški odbijač med preveč koprnečim srcem in raskavo resničnostjo! Zavijajmo torej rokave...

Sreča dela.

Zadovoljstvo, da smo opravili neko delo dobro in popolnoma, je čudovit občutek in nas — verjemite ali ne — osreči bolj, kakor vse bogastvo sveta.

Čujem ugovore od desne in leve: Moje delo pa je dolgočasno, ubija duha, rajši bi delala to ali to... Ampak tudi tedaj nas delo ne sme dolgočasiti. Prav vse v življenju je zanimivo, če gledamo s prave strani, to se pravi, če se potrudimo, da bi nas zanimalo.

Spominjam se na čas, ko sem hotela postati fotografinja in sem nastopila vsa navdušena svojo prvo službo. Že sem se videla, kako se ukvarjam z velikimi aparati, žarometi itd. To sem si kajpak samo v domišljiji predstavljala. Delo pa, ki sem ga morala eno celo leto opravljati, je bilo vsak dan isto. Izpirlala sem kopije v mrzli vodi in jih potem sušila. Nič drugega dan za dnem. Zares — čisto nič zanimivo delo! Pa se vendar ne spominjam z nejevoljo na tisti čas, ki me je naučil, da sem znala biti potrpežljiva, zlasti pa me je naučil ceniti sožitje s prijaznimi sodelavci in v pravilnem smislu razumeti besedo «delo».

Dobrota in vedna pripravljenost, pomagati njim, ki delajo pod ali z nami, se nam tisočkrat poplača. Učimo se videti, da so ljudje, kakor mi, s svojimi težavami in radostmi, s svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi. Prav nič ne izgubimo in se nič ne ponižamo, če smo z njimi vljudni in prijazni, zakaj tako ustvarjamo srečno ozračje okoli sebe. Morda se potem ne bomo več bali ponedeljka, temveč pojedemo spet z veseljem na delo.

Sreča v samevanju.

«Ko bi le utegnili!» čujemo večkrat. No, zdaj smo — recimo — same in utegnemo. Če bomo čas prav izkoristile, bo še lahko nekaj iz nas: spretnejša gospodinja, dobra šivilja, razsodna čitateljica in ne vem še kaj... Mar ni tisoč reči in opravil, ki samo čakajo na nas? Najprej moramo napraviti red, in sicer tako temeljito, kakor še nikoli doslej. Vsako obleko posebej vzemimo iz omare, jo očistimo, zašijmo, zlikajmo! In pri tem bomo odkrile: tu je krilo, še čisto dobro, samo skrajšati bi ga bilo treba... Bluzi moramo odrezati rokave in ji našiti nov, barvast ovratnik... Obrnimo obleke in plašče ter osvežimo tudi podlogo... operimo vse, kar je treba oprati...

Ko bo to delo opravljeno, bomo zelo zadovoljne same s seboj. Misel, da je vsaka obleka, vsak predal v najlepšem redu, nas blagodejno pomirjuje.

Berimo dobre knjige! Storimo enkrat tako, da jih ne bomo brale samo za kratek čas, ampak v določen namen. Zdaj na primer to, zdaj ono praktično knjigo (saj jih gotovo imate iz založbe «Žena in dom»; če ne, si jih naročite; vsako leto jih dobite pet za 37 din), potem spet knjige dobrih pisateljev, ki bodo postale naše najboljše prijateljice.

Pišimo svojim starim prijateljem. Hvaležni nam bodo; morebiti so prav tako sami kakor me. Izkoristimo čas, ko smo same, v to, da opravimo nekatera dela, ki smo jih že davno in tolikokrat hotele izvršiti. Čas, ko smo same, nam je lahko v veliko dobro ali pa v veliko breme. To je odvisno od nas!

Dom je dom

Lojzka je šla v svet, kakor gre dosti deklet, zato, da bi našla košček kruha in morda drobtinico sreče. Ob enem je pa hotela, pozabiti veliko bridkost in krivico, katero ji je prizadejalo življenje, ki ji je odmerilo prostor v koči na bregu. Ko bi ne bila kočarska, bi se njen Janko ne bil premislil in je zapustil.

Takrat, ko je odpotovala, je izpolnil njen mali Lojzek komaj dva meseca. Lojzki pa je bilo devetnajst let...

Težka in žalostna je bila pot. Toliko je bilo vsega tistega, kar je bilo treba kratko in malo iztrgati iz srca, če je hotela oditi. To je bil predvsem njen mali sinček, ki se ji je prav takrat — vsaj njej se je tako zdelo — ko se je poslednjič sklonila nanj in ga poljubila, prvič nasmehnil. To je bilo uboga, stara, zagarana mati, ki so ji delo in večne skrbi izpile že skoraj vse življenjske moči, čeprav po letih še ni bila tako zelo stara. To je bil na pol hromi in večno betežni brat Tonček, čigar edina želja je bila, da bi imel svojo harmoniko. To je bila ljuba, krotka Čada, ki jo je pasla že kot desetletna deklica. To je bil ves dom z veliko izbo, ki je imela očrnel, lesen strop, s svetimi podobami okrašene bele stene in široko zeleno peč. To so bile živordeče vodenke na oknih, ki jih je sama posadila v lončke, sama zalivala; prav zdaj so se tako bohotno razrasle. To so bile domače gorice in klopotec, ki je tako otožno pel, ko je odhajala, kakor da ji brani: Ne-ho-di! Ne-ho-di!...

Pa je vendar šla, čeprav ji je od bolečine krvavelo srce in so ji solze nenehoma tekale po licih, da ni videla potj pred seboj. Ko bi takrat ne bil Janko stopil na njeno življenjsko pot, bi najbrž nikoli ne bila odšla. Vse bi ostalo, kakor je bilo. Kopala bi v goricah, plela na njivi, zalivala svoje vodenke, kuhala krmo svinjam in opravljala vse druge takšne vsakdanje posle.

Če pa bi jo bil Janko poročil, bi se bila preselila v dolino in bi gospodinjila na bogati kmetiji. Dosti bi ji ne bilo treba delati, samo ukazovala bi hlapcem in deklam. To bi bilo seveda lepo, toda Lojzka ni imela Janka rada prav zaradi tega; rajši bi ga bila menda imela, če bi bil kočarski, kakor je bila sama. Tako bi ji bil vsaj enak. Zdaj pa se je zmerom naskrivaj bala, da se je bo naveličal in jo pustil. In to se je res zgodilo, ko je zvedel, da bo imela otroka z njim. Pustil jo je in si takoj izbral drugo, premožno dolinko. S poroko se mu je zelo mudilo. Ko je Lojzka sedmi mesec nosila otroka pod srcem, se je že oženil. Lojzka do zadnjega ni mogla verjeti govoricam, da se Janko ženi drugje. Mislila je, da so si škodoželjni sosede to kar sami izmislili. Še ko je sama slišala v cerkvi oklice, je rahlo upala, da se bo še zadnji trenutek premislil. Pa se ni. Janko se je res oženil. Tri dni so svatovali. Deset godcev je sviralo ženinu in nevesti, medtem pa je Lojzka ležala doma in jokala, jokala, jokala... Maščuj se! jo je podžigal srd. V mislih je videla Janka in njegovo mlado ženo, kako obupno iztegujeta roke proti plamenom, ki goltajo njuno vse, vse...

Kmalu pa je to misel zapodila in se zagrizla v drugo. Na podstrešju so hranili majhno škatlico, v kateri je bil rumen prašek, ki so ga rabili za pokončavanje podgan.

Nekaj tega praška bi si nasula v kavo, in vsega bi bilo na mah konec. Morda nekaj bolečin, nekaj groze pred neposredno bližino smrti, potem pa ničesar več. Niti najdrobnejše bridke misli ne. Kako prijetna tolažba obupanu!

Ta njen sklep pa je preprečil nepričakovan obisk iz doline.

Neko jutro so trudoma prisopli v breg trije ugledni dolinci. Pozdravili so nekako bahato. Brez ovinkov in izgovorov je segel eden izmed njih v listnico in položil na mizo precejšen kupček lepo zloženih bankovcev. Povedali so, da pošilja to Janko, da ne bodo ljudje govorili, da je pozabil na svojo dolžnost. Lojzka je strmela v pisane papirje na mizi. Še nikoli ni videla tolikšnega kupa denarja. Za hip je pomislila, kaj vse bi lahko za ta denar kupila. Potem pa se je te misli otresla kakor nadležnega brenclja. Roka, ki jo je za spoznanje dvignila, ji je omahnila in mlahavo obvisela ob životu. Od razburjenja jo je oblika rdečica. Možaki so si to razlagali po svoje. Spogledali so se in se nasmehlili. Oni, ki je prinesel denar, je bankovce porinil prav pred dekleta in rekel bodreče:

«Vzemi, Lojzka! Kaj bi se tako sramovala!»

«Tak vzemi, no,» je zatajnala še mati in dodala: «Saj je prav, da se je spomnil, kaj se spodobi. Otrok bo moral jesti, oblačiti ga bo tudi treba, mi pa smo takšni siromaki...» Stopila je k mizi in segla po denarju.

Tedaj pa je hči hipoma oživelala, kakor da se je predramila iz sanj.

«Pustite to,» je zakričala in izpulila materi denar iz rok ter ga z jezno kretnjo vrgla po tleh.

«Niti pare ne vzamem,» je hlipala in se težko premagovala, da ni udarila v jok. «Če noče biti otroku zakonski oče, mu tudi plačevati ni treba zanj! Otrok je moj, sama bom skrbela zanj.»

«Ampak Lojzka, kaj si nora?» je hotela mati ugovarjati in se sklonila, da bi pobrala bankovce, ki so se razleteli po tleh. Hči pa jo je prehitela. Pograbila je denar in ga vrgla skozi okno.

Ko sta potem ostali sami, je mati hčeri bridko očitala:

«Za otroka bo vendar treba skrbeti. Vesela bi morala biti, da se je spomnil sam, ne da bi ti letala na sodnijo, ti pa, neumnica, mečeš denar skozi okno.»

Lojzka je zajokala.

«Nisem mogla vzeti denarja od njega, ne, ne. Nisem mogla in nisem mogla. Rajši tisočkrat umrem. Mati, da tega ne morete razumeti...!»

Jeseni se je odpeljala na Francosko.

«Za Lojzka bom vsak mesec pošiljala denar, nič ne skrbite,» je obljubila materi. In svojo obljubo je zvesto izpolnjevala.

Že dvanajst let je redno vsak mesec prišlo pismo in denar s Francoskega. Lojzek je zrasel v okrogloličnega krepkega fantiča. Vsakemu je pravil, da ima na Francoskem mamo, ki ga ima zelo rada. Vsak mesec mu piše lepo pismo in obljublja, da bo kmalu prišla domov. Oh, kako nestrpno je Lojzek čakal mater! Saj jo je poznal samo po fotografiji. «To boste strmeli, ko pride moja mama,» se je hvalil pred vrstniki. «Ona ni takšna, kakršne so vaše mame. Lepša je. Podobna je gospe učiteljici.»

Lojzek ni slutil, kako trdo mora njegova mama delati, koliko mora trpeti. Na fotografiji, ki jo je poslala domov, je bila res lepa. Tam ni bilo videti njenih raskavih, rdečih, žuljevih rok, in njena od sonca ožgana polt je bila na fotografiji nežna in bela. Saj pa tudi ni hotela, da bi domači vedeli, kako trdo mora delati. Zakaj bi bili v skrbeh zaradi nje? Saj to bi njenega dela nič ne olajšalo. «Meni je dobro in zadovoljna sem.» Le toliko jim

je vselej pisala o sebi. In v mislih je videla mater, kako se srečno nasmihala, ko bere njeno pismo in potem pripoveduje sosedam: «Naši Lojzki pa ni nič hudega tam, zelo zadovoljna je.»

Lojzka je služila na veliki kmetiji, kjer so redili dvajset krav in brez števila svinj in drobnice. Gospodar in gospodinja sta bila zelo stroga. Med služinčadjo je bila samo ona tujka; zato tudi med njimi ni našla nikogar, ki bi se z njim tesneje sprijateljila. Čutila se je osamljena, in to jo je sprva zelo bolelo. Potem pa se je polagoma privadila in se vživela. Moreči občutek samote ji je pregnalo delo; zato je delala s podvojeno vnemo. Kadar pa je bila prosta, se je zaklepala v svojo malo izbo in prebirala pisma z doma. Med solzami se je nasmihala, kadar je brala ta pisma. Največkrat ji je pisal brat Tonček, redkeje mati, ker jo je vedno huje mučil protin in je težko pisala. Tonček ji je podrobno pisal o vsem, kaj se je novega zgodilo v vasi in pri njih doma. Na dolgo in široko ji je opisoval norčije, ki jih je uganjal mali Lojzek. Hvalil se je, kako dobro igra na harmoniko, ki si jo je kupil z njenim denarjem. Tudi o Janku ji je nekoč omenil, da se je spomladi njegov dveletni prvorojenec utopil v mlaki... «Življenje poplača vse krivice...», je modro pripisal.

Tako je Lojzka živela dvanajst let smo delu in tem pismom, ki so jo vezala z domom. Mati je ostarela. Za delo na njivi ni več. Lojzek in Tonček pa tudi vsega ne zmoreta. Zato morajo najemati težake. Zadnji čas je, da se vrne domov. V leseni škatlji je hranila denar za voz-nino. Bilo je še nekaj več, da bi ne prišla praznih rok domov. Zato je mesec za mesecem odlašala.

Ti zadnji meseci so bili zanjo tako prijetni. Misel na dom, ki ga bo kmalu videla, jo je vso prevzela. Zdelo se ji je, da že sliši šumenje jagnedi v bregu za kočjo in veselo pritrkavanje šmiklavškega zvona. Nikoli ji ni šlo delo tako od rok kakor prav te dni.

In prav v teh dneh se je življenju spet zahotelo, da se je poigralo z njo. Ko je nekoč zjutraj stopila v hlev, da pomolze krave, ji je stopil iz polteme nasproti gospodinjin brat. Prestrašena je zakričala, ker ga ni takoj spoznala.

«Ne boj se, samo pogovoril bi se rad s teboj,» ji je rekel prijazno, tako da se je kar začudila. Saj tukaj ni nihče tako govoril z njo.

V zadregi se je nasmehnila. Le kaj hoče ta prostodušni zagoreli velikan od nje?

Še preden se je prav zavedela, jo je fant prijel za roko in začel govoriti. Povedal ji je, da jo ima že dolgo rad, le da ona tega noče opaziti. Večkrat je že hotel izpregovoriti z njo, pa se ni prav upal, zdaj pa, ko je zvedel, da se misli vrniti domov, ne more več molčati. Ali hoče postati njegova žena? Kmetijo si bo kupil, in ona bo tam gospodinjala, kakor bo hotela. Dober mož ji bo, saj jo ima tako rad.

Lojzka je zmedena poslušala. Spomnila se je Janka. Tudi on ji je tako govoril. Potem pa nihče drug več. Toda ta, ki je zdaj stal pred njo, je bil precej drugačen od Janka. Njegove rjave oči so bile zveste in dobre. Ta bi jo imel najbrže res rad.

Ni vedela, kaj bi rekla. Ne, res ne. Fant se ji je razumevajoče nasmehnil.

«Ne moreš se odločiti, razumem. Saj ni treba takoj. Premisli! Jutri mi boš odgovorila.»

Tisti dan je bil prečuden. Lojzka se je borila sama s seboj. V njej se je nekaj prebudilo, kar je spalo dvanajst let. Spomnila se je sama nase, na leta, v katerih ni mislila na nič drugega kakor na delo. Dvanajst let je tako zapravila. Lahko bo ljubila in bo ljubljena, živela bo, kakor

Hvala, hvala, zdravila so grenka!

druge njenih let... Pa je mislila samo na dom, na mater in sinka...

Fant, ki jo je zasnil, ji je bil simpatičen. Cenila ga je, ker je bil tako delaven in dober. Vedela je, kako druga dekleta nore za njim, on pa je ljubil — njo! Ko bi bila to slutila...!

Sestra, njena gospodinja, mu mora izplačati veliko doto. Služinčad je dosti razpravljala o tem. Potem si bo lahko kupil veliko posestvo. Ona bi lahko postala premožna, ugledna posestnica... In mož bi jo imel rad... Toda dom, mati, Lojzek...!

Poiskala je zadnje pismo. Pisal ga je Lojzek. «Mama, kdaj prideš? Ti ne veš, kako se že veselim. Boš slišala, kako lepo poje klopotec, ki sem ga sam naredil, čisto sam, mama...»

Zazdelo se ji je, da sliši šumenje jagnedi... Nekatere vmes je visoko pel klopotec, kakor bi pozvanjalo... Njena misel je zagledala domačo kočjo, obliko od jutrnjega sonca. Z oken lijejo vodenke kakor živordeči slapovi. Podstenje je lepo pometeno. Med durmi stoji mati, tako majhna, drobna, in si z robom predpasnika otira solze... Ne hodi od doma, Lojzka!

Tako je bilo takrat pred dvanajstimi leti. Ta podoba je ostala v srcu večno enaka. «Saj se vrnem, vrnem se, mati!» je takrat obljubila. Vrnem se, je obljubljala potem v vsakem pismu. Verjeli so ji. In zdaj jo čakajo. Ves dom jo čaka. Ali more ostati tu v tujini? Ne, ne, saj bi ne mogla biti srečna in tudi moža bi ne mogla osrečiti! Njeno srce je tam doli, tam za devetimi gorami, kjer šume jagnedi.

Naslednje jutro je odpotovala domov.

Zdravilo

Sestajala sta se vsako nedeljo. On je bil lekarnar in ni bil drugače prost; ona pa tudi ne, ker je bila učiteljica. Vedla sta se, kakor da jima nekdo, ki ga ne poznata, brani, da bi se ljubila. Sestajala sta se, toda nikoli nista mogla v prvem trenutku izpregovoriti od samega razburjenja.

Njuna ljubezen je bila podobna ledenim cveticam. Bila je hladnosladka kakor sadje, obrano v deževnem jesenskem jutru. Bila je pozna ljubezen, ljubezen tridesetletne učiteljice. Njegov obraz je bil včasih žalosten, in vselej takrat se je pripravljala, da bi ji nekaj povedal, pa se ni mogel odločiti. S svojo mehko, toplo dlanjo mu je stiskala roko v zapestju in hotela iz njenega utripanja izvedeti, kaj ga boli. Včasih je govoril o samomoru in jo spraševal, kaj sodi o njem.

«Življenje je tako lepo in ljubezen tako čudovita!» mu je odgovorila.

Hrepenela sta drug po drugem in očarana od nežnih poljubov sta si obljubila, da se bosta vzela in se nikoli več ne bosta ločila.

Za poroko sta določila april.

Poučevala je na vaški šoli in si želela v mesto, kjer bo hodila na koncerte in v gledališče. Očitala si je, da ne misli več tako zbrano na svoje male učenke. Stala je pred šolsko desko in izpraševala deklice računstvo, toda nešteto krat je sama sebe zalotila, da misli na svoje novo mestno stanovanje, na kvačkane zastorčke, na kuhinjsko pohištvo i. dr. Mislila je na srečo, na bližino moža, na to, da bo ljubeče objemala ljubljeno bitje. Dobra bo in marljiva in srečna!

Učenke so seštevale, odštevale, množile. Zdajci je nekdo potrkal na vrata. Na pragu se je pojavil človek. Bil je bled, čeljusti so mu drgetale. Stopila je k njemu.

«Ali se je kaj hudega zgodilo? Govori!»

Rekel je prav tiho:

«Da nekaj strašnega se je zgodilo!»

«Ali bo to kaj izpremenilo na najini usodi?»

«Da, vse!»

«Se ne bova vzela?» je vprašala preplašeno.

«Ne bova se vzela!» je rekel za njo, in pritajene solze so mu lomile glas.

«Ali me nimaš več rad?»

«Ko bi te vsaj ne imel rad!» je dejal bolj zvesto in vdano, kakor si je mogla misliti.

Nebeško se je nasmehnila. Njegova žalostna nečnost ji je bila kakor nekaj svetega.

«Potem se ni moglo zgoditi nič tako strašnega, da bi naju oplašilo!» je živo ugovarjala.

«Ne omalovažuj tega!» jo je posvaril. «To je nekaj resnega in bo naju ločilo. Prišel sem ti povedat, da prekličijo svojo prošnjo za upokojitev. Ostani v službi! Prišel sem po slovo.»

«Po slovo? Zdaj? Tu na šolskem hodniku? Ne da bi mi pojasnil? Nimaš me rad! Iščeš vzroke, da bi mogel oditi od mene!»

Njene besede ga niso bolele. Tisto strašno, na kar je mislil, ga je vsega prevezelo.

«Ti dobro veš, da to ni res!»

«Kaj se je torej zgodilo? Pojasni mi!»

«Da, povem ti to! Loteva se me blaznost, ves sem zmeden. Včeraj sem v lekarni dal strup za zdravilo. V naslednjem času se večkrat zmotim, samega sebe se bojim. Toda doslej sem še vsakokrat vse popravil. Včeraj pa sem se zmotil do kraja. Človek, ki je zaužil strup, se bo morda rešil, toda mene so iz službe odpustili in ne morem biti lekarnar. Bolezen moje rodbine prehaja tudi name. Uničil bi tudi tebe. Moram se odreči tebi in s tem tudi svoji sreči!»

Tončki ni upadel pogum; njegova nesreča jo je malone potolažila. Lahko mu bo dala stokrat več, kakor si je mislila.

«Počakaj, počakaj, ne odločaj brez mene!» je rekla veselo. «Tudi jaz imam besedo v tej zadevi! Pusti, da mislim tudi jaz! Počakaj! Če ostanem jaz učiteljica, bi si ti lahko našel kako drugo lahko službo, in šlo bi. Toda tukaj to ni mogoče!»

«In mene bolnega in neodgovornega bi nikamor ne vzeli!»

«Izmisliva si nekaj drugega, naj je kar koli. Ne pustim te od sebe. Živela bova!»

Tončka mu bo žena, sestra tolažnica, ozdravila ga bo s svojo pozornostjo.

Odpeljal se je od nje potolažen, da ga ne bo zapustila, žalosten, da je vso skrb položil v njene roke.

*

Ponoči, ko duh ne more spati, a misli najbolj jasno in pametno, je ležala Tončka v svoji beli postelji. Premišljevala je skoraj na glas, srce ji je močno bilo in prehitevalo njene misli. Premišljevala je o svoji pozni ljubezni, o tem, kako je ljubezen prišla, ko je že ni več pričakovala.

Kaj si je želela prej?

Da bi napravila na učiteljsko zrelostni izpit z odliko, da bi mogla učiti, vedno učiti, da bi ne bila čisto navadna učiteljica, ki se ne zanima za notranje življenje, za radost in trpljenje in duševni napredek svojih učencev, ampak samo za svoj vsakdanji kruh. Želela je, da bi napredovala, veliko čitala in se nenehoma izobraževala. In to se ji je posrečilo. Dodobra je poznala življenje svojih učenk, učila je njihove starše razumevati svoje otroke, mnogo je čitala, in njena knjižnica je bila izbrana po njenem čutu in okusu.

Prihranila si je za pohištvo. Imela je lepo sobico, ki jo je hotela prenesti k njegovi delovni sobi.

Zdaj se je vse izpremenilo. Premišljevala je in globoko orala v svojih izkustvih.

Treba je bilo denarja. Ni ga imela ne ona ne on. Vse njeno premoženje je bilo v knjigah in predmetih. Imela je belo sobico in nekaj sto nanovo prihranjenih zlatnikov.

Kaj naj počneta? S čim se preživljajo ljudje, ki se morajo odreči poštenemu delu, če hočejo živeti po človeško in srečno? Vedela je, da njemu ne sme prideliti dela, ki je zvezano s skrbmi. Morda kako zaposlitev v naravi? Vrtariti bi on mogel. Toda vrtarstva nista razumela ne on ne ona. Nikoli se nista menila za glino niti za to, kaj klije v njej. Morda bi znala gojiti zelenjavo, cvetlice... Kaj pa če bi si uredila vrt z zdravilnimi zelišči? To bi on znal, to bi ga utegnulo zanimati. Premišljevala je, kje bi našla primeren košček zemlje, njivo, kos ledine.

Pri njih za vasjo, na gričku nad potokom, je bila na prodaj hišica z njivo. Lahko bi jo kupila. Seveda bi morala prodati svojo belo sobico, svoje slike, morda celo svoje kujge.

Zabolelo jo je, da bi morala predati vse, kar je ljubila, v tuje roke. Toda ali naj njega, ki ga je ljubila, izroči blaznosti in smrti? Vso noč ni mogla spati. Ni se mogla dočakati jutra. Bila je trdno odločena. V sanjah je božala njegove goste lase. «Dragi, ljubi!» je govorila sama pri sebi, kakor da ga tolaži: «Ne, ne, življenje ti ne bo ječalo!»

Šla je k bogati posestnici in ji prodala svojo belo sobico.

Hišica nad potokom je bila Tončkina last.

Tončka se je odpeljala v mesto. In ko je svojemu fantu povedala, kaj mu je pripravila, se je nasmehnil. In iz njegovega nasmeha je spoznala, da je bil čakal od nje čudež življenja, da je ves zažarel od radosti, da ga je rešila. In pošepetal ji je:

«Življenje je neumno in prazno, vse, kar sva doživljala, preden sva se srečala, je bilo brez vrednosti. Nekaj vrednega je samo toplota prijazne roke, dih toplih ust, skrbljiva misel drugega človeka, skupno tvoreče delo. Verujem, da me bo tvoja žrtev rešila! Čakal sem nanjo, čeprav nisem vedel, kaj pričakujem od tebe!»

*

Na rebri, od koder se vidijo bele ceste, se razcvita vrt zdravilnih zelišč. Mož in žena zalivata grede, gojita, pobirata, žanjeta in sušita zelišča in zdravilne rastline in vozita cele vreče na vozičku do železniške postaje.

Drug drugemu se smehljata, zdrava, zagorela od sonca in dela. In Tončka čuti, da je izpolnila svojo plemenito nalogo, ker je utešila bolelost obupanemu človeku.

Spoznala je, da je vseeno, k od človek koraka; da je potrebno le to, da človek spozna, da je življenje pusto in prazno, če se ne najde dvoje toplih src v lepem soglasju, skupnem delu in kratkem trenutku človeške večnosti.

Žena MOJEGA MOŽA

Med nami zaupno povedano: ta ženska ni zmeraj takšna, da bi lahko rekli, da je mož navdušen nad njo. Ima precej tistih splošnih napak, ki jih imajo več ali manj skoraj vse boljše zakonske polovice. Tako n. pr. predolg jeziček, ki zlasti ob neprimernem času kar ne more mirovati. Če se slabša zakonska polovica kdaj zakasni in takoj ne pove, kod je hodil, ga sprejme žena s ploho besed: «No, lepa reč, že spet si se tri ure klatil kdo ve kod!» Ali pa ga strupeno zbode: «Tako zgodaj smo prišli domov? Joj, kako smo pridni!» In če na vse te tehtne dokaze slabša polovica netotesano molči (kar se dostikrat zgodi), potem se jeziček boljše polovice razraglja kakor raglja v zvoniku na veliki petek. Hm, da, to seveda ni prijetno, zlasti če so sosedje tenkoslušni in širokoustni.

Tudi nekoliko ljubosumna je žena mojega moža, prav toliko, kolikor se zakonski ženi spodobi. Tako ji nikakor ni prav, če mož na cesti pozdravi neznano mlado žensko. Bistrovividno sicer takoj opazi, da ima tista ženska tisoč napak, tako da je najmanj še enkrat grša, kakor ona, vendar pa tudi takšne grde ženske bi pošten zakonski mož ne smel kar tako vpričo svoje žene pozdraviti. To je nezaljšano, nemoralno in nesramno. Z vso upravičenostjo zahteva žena pojasnilo: «Kdo pa je ta?»

Gorje, če mož ne pojasni vsega do pičice in ne pripomni, da je tista ženska že zdavnaj poročena in da ima sina, ki hodi že v šolo. Potem začne ženi mojega moža delovati domišljija, ki se tako bujno razraste, kakor dobro pognojena trnovska solata. Njen govorni organ grenko povzame: «No da, čestitam ti k takšni izbiri. Dober okus imaš. Takšna koza! Saj je kakor oskubena kokoš. Polt ima rumeno in pegasto, noge kakor turška sablja, hoho. Če bi jaz izbirala, bi si kaj drugačnega izbrala, ne pa takšne krevlje. Deset bi jih lahko dobila na en prst, če bi le hotela.»

Na take ljubeznosti mož seveda «ljubeznivo» odgovarja. Temu primerno ljubezniv, ljubeznivejši in najljubeznivejši je nadaljnji razgovor zakoncev, ki najbrže izzveni v grožnjo z ločitvijo zakona; morda sfrči tudi poročni prstan po tleh.

Toda to so puste vsakdanjosti, morebiti vas z njimi dolgočasim.

Žena mojega moža ima še druge posebnosti. Zelo rada spi. Pa to ni nič nenavadnega pri ženskah, saj je znano, da spanje ugodno vpliva na lepoto. Toda žena mojega moža spi rajši zjutraj kakor zvečer. Zvečer je tako prijetno posloneti še malo v kuhinji nad knjigo ali časopisom. Včasih je to branje tako zanimivo, da celo pozabi pomiti posodo po večerji. Ko se kazalec na budilki pomakne na dvanaj-

sto in še čez, ji postajajo veke težke kakor svinec. In zdaj se spomni: oha, še pomila nisem! Na hip jo mine spavec, kajti žena mojega moža ni ena izmed tistih, ki takšno delo odlagajo na drugi dan. Bum, bum, začne v naglici pomivati. Rompompom, se razlega pesem pokrovk in loncev po hiši, ki je pogreznjena v spanje. V spalnici nekaj zarenči, zagodruja. Aha, on se je zbudil!

Ali bo mir, prekleto?»

Žena mojega moža se nasmehne. Le jezi se, ti koštrun, si misli. Kaj pa takrat, ko ti prirogoviliš pozno domov s svojih sej in zborovanj?

Rompompom, bububum, pojo pokrovke in lonci, ko jih nalašč trdo zлага v kredenco.

In zjutraj? Zunaj nekaj zaropoče. Da bi bila že mlekarica? Nemogoče. Mlekarica hodi vendar ob pol sedmih. Žena mojega moža pripre levo oko: kazalec na uri se pomika proti sedmi. Ne! Nemogoče. Zunaj sije sonce in kos žvižga prav pod oknom kakor za stavo. Žena mojega moža še enkrat poškili na uro. Kazalec se neizprosno pomika dalje. Ne, prepričuje samo sebe. Zmotila sem se najbrž. Šest bo šele, ne sedem. Tako prijetno je še spati, spati. Žvižganje kosa se oddaljuje, izpreminja se v pesem, ki jo čarajo sanje, prijetne, vesele sanje, lepe, kakor iz zlatih niti stkana pajčevina, katero nenadno pretrga težka roka, ki neusmiljeno vleče ženo mojega moža za lase:

«Pol osmih je že! Spet bom zamudil, ti pa spiš kakor mavral!»

Žena mojega moža, še vsa v sanjah, strmi s široko odprtimi očmi. Mož meče obleko nase, kakor akrobat. Žena gleda debelo na uro. Pol osmih, res. Pa je še tako zaspana. Ena, dve, tri mora vstati, ena, dve, tri skuhati zajtrk. Mož, ta koštrun, spet sitnari, češ da je kava prevročna, da so nogavice raztrgane, da bo zamudil. Pa to so vsakdanje reči, zato pika!

Takšna je žena mojega moža od nekaterih strani. Od drugih vam jo morda opišem kdaj prihodnjič. Ker pa sva si celo nekoliko v krvnem sorodstvu, moram pripomniti, da vžlic vsemu temu ni najslabša med najslabšimi. Tako je nedavno, ko je slabša polovica prišla spet prepozno k obedu, z velikim premagovanjem in samozatajevanjem tako obrzdala svoj jeziček, da ni zinil ne bele ne črne. Zaradi tega je bila grešna slabša polovica zelo razočarana in osramočena. Ta uspeh žena mojega moža vsekakor lahko prišteva med svoja dobra dela. Seveda pa s tem ni rečeno, da misli takih «dobrih del» v prid svoje slabše polovice nagrmditi cele kupe. Tisto pa ne, kajti žena mojega moža se zvesto drži načela, da dobro delo ni več dobro delo, če ga storimo vsak dan. Torej bo potemtakem svoji zakonski slabši polovici še nekajkrat prizanesla, če bo prišla pozno domov, sicer pa... saj veste, kaj mislim povedati. To so vsakdanje reči, kajne?

Dovolite samo še vprašanje:

Kakšna je pa žena vašega moža?

Jana:

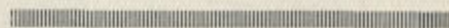
NADIN KUŽA

«Naša kuža Floki...» Glasno, najljubša popevka male Nadice je odmevala po stanovanju in spravljala njenega nekaj let starejšega brata Miloša v največji obup. Oče je Nadi za odlično spričevalo na koncu prvega razreda obljubil psička in ji s tem izpolnil davno, največjo željo, obenem pa do najvišje meje razburil svojega sina, edinca, — prestolonaslednika, kakor ga je v trenutkih zanosa sam imenoval —, ki je imel kot gospod gimnazijec o pasjih mrcinah, kakor se je izražal, parazno, poniževalno mnenje. Pse, ki so čuvali hiše in so dosegli vsaj pol metra v višino, je še kolikor toliko spoštoval, malih gosposkih kužkov s pentljo na vratu in pasjo mamico zraven sebe pa nikakor ni mogel trpeti. In njegova neumna sestra si je prav takega želela!

Od vseh tetk in znank si je Nada izposodila pasje slike in fotografije ter jih v svoji sobi — tako je imenovala majhno izbico, ki ji jo je mama določila za igrače — po stenah in na tleh razvrščala in izbirala, kakšen naj bo njen kuža. Vsak dan je prišla s kakšno novo zamisljivo, ki se ji je vselej sproti zdela edinstvena in neprekosljiva, pa jo je potem drugi dan spet zavrgla in se navdušila za novo. En dan se je odločila za rjavega jazbečarja, kakršnega ima stric Ljubo, in pela slavaspeve njegovi zvestobi in neprekosljivi dresiranosti. Drugi dan ji je bolj ugajal črni Murček, ljubljencek tete Lize, ki je s svojimi prijaznimi očki tako

*Mačka ni zadovoljna
s langom*

Crni Muri tetke Lize

srečan, da bi ga človek kar požrčkal («in se zadavil z njim, da bi bil že vendar slednjič konec s temi neumnostmi», je v mislih pristavil ljubeznivi bratec). Tretji dan spet ni mogla prehoviti belega, s črnimi in rjavimi lisami okrašenega foksterierja, čigar sliko je opazila v neki mamini reviji in se je seveda takoj polastila in s tem povečala svojo zbirko pasjih slik. In četrty dan je prešla na temnega boksarja, kakršnega so imeli pri sosedu. Tako je šlo dan za dnem v veliko zadovoljstvo mame, ki je imela tako cele dni mir pred malo neugnancko. Prejšnje čase ji je po cele ure delala napoto v kuhinji. Oče pa se je zelo začudil, ker ni mogel razumeti, od kod jemlje dekletce te njemu čisto neznane pasje pasme, pa se je pred drugimi trkal na prsi, češ da je to učenost podedovala po njem. Zato noben izmed njih ni hotel motiti tega njenega veselja, čeprav sta dobro vedela, da pes ne bo nobene z veliko težavo izbrane pasme, ampak bo čisto navaden pinč, ki ga je očetu obljubil njegov prijatelj, brž ko bo njegova psica dobila mlade. Vedela sta, da bo Nadica tudi z njim prav zadovoljna, saj ji je bilo predvsem od tega, da bo nekaj živega, kosmatega in lajajočega skakalo okrog nje.

Mesec dni se je Nada potrpežljivo ukvarjala z izbiranjem psička in tako tridesetkrat izpremenila svojega pasjega izvoljenca. S tem je tudi nadrobno prereševala vse različne fotografije psov, ki si jih je v bližnji in daljni okolici mogla izposoditi. Ko pa niti po mesecu dni o obljubljenem psu ni bilo ne duha ne sluha, jo je minilo potrpljenje. Oče je vsak dan z večjim strahom hodil domov, saj je vedel, da ga Nada že pri vratih čaka s košem očitkov, ker je prišel spet prazen domov. Po tednu dni, ko se mu pošli vsi bolj ali manj duhoviti izgovori, se je njegovo stanje še poslabšalo, ker ga je zdaj pričela zasliševati še žena, ki že ni mogla več prenašati Nadinega večnega spraševanja, kaj je s psom. Edini Miloš se je v svojem kotu škodoželjno hehljal in strgal Nadi korenček.

Oče je svojemu prijatelju nekajkrat telefoniral, ali bo že kmalu lahko čestital k veselemu dogodku. Prijatelj ga je vselej potolažil, češ da vsak čas pričakujejo vsele novice. Toda ko je nekolikokrat na telefonu nalezl na «zasedeno», je razumel, da tudi prijatelju že preseda njegovo večno spraševanje. Zato ga je le kdaj pa kdaj previdno čakal za kakšnim vokalom in ga s skesanim, obupanim obrazom vprašal, kako in kaj. In vselej je dobil isti porazni odgovor: «Se zmerom nič!»

Nadica je obupavala. Očetu in mami je našela že po trikrat tiste primere, ko je bila tepena, ker ni držala besede, in dala s tem jasno razumeti, da bi se morali oni, ki so starejši, še veliko bolj zavedati važnosti obljube in bi jih morala zadeti še veliko hujša kazen, ker je ne izpolnijo. Oba, oče in mama, ki sta se v dno duše zavedala svoje krivde, sta jo odganjala zgrda in zlepa in potem s potrjim srcem poslušala njeno tiho godrnjanje o nepravilnosti velikih ljudi, ki se je oglašalo iz kakega kota.

Minilo je štirinajst dni. V očetovo pisarno je proti polднеvu brez trkanja planil njegov prijatelj, srečni lastnik bodoče pasje mame, in mu ves razburjen zaklical:

«Zdaj pa bo, kar bol Pravkar so mi telefonirali v pisarno, naj pridem domov, da bom pomagal pri veselom dogodku. Ko pojdeš k obedu, se oglasi pri meni, da se bova zmenila, kdaj dobiš mladička. Mislim, da bodo najmanj šestorčki, ker toliko časa ni bilo nič!»

In že je ves razburjen zaloputnil vrata pa ga ni bilo več.

Očetu še nikoli niso tekle minute tako počasi, kakor ta dan. Zdelo se mu je, da niti oni dan, ko je bil sam na tem, da postane srečni oče, ni bil tako razburjen kakor danes. Še preden je odzvonilo poldan, je že tekkel po cesti proti prijateljevi hiši. Ves čas se je zaletaval v nič hudega sluteče mimoidoče, pa se še opravičiti ni utegnil, saj je šel tako hitro, da ga niti njihove ne ravno prijazne opazke niso več dohitele. Ko je šel mimo cvetličarne, se je v duhu vprašal, ali bi ne bilo dobro, da bi stopil po rože, in se jezil, ker je bila trgovina že zaprta. V svoji razburjenosti se niti spomnil ni, kako neumesten in neumen je bil njegov domislek.

Pred prijateljevo hišo je ubrzdal korak in previdno pozvonil. Odprla mu je služkinja. «No, ali je vse v redu?» jo je vprašal šepetaje, nato pa že odhitel naprej, ne da bi bil počakal odgovor.

V sobi je našel prijatelja, toda namesto sijočega obraza mu je nasproti zastrmel obupen pogled, ki mu je, še preden je prijatelj odprl usta, naznanil nesrečo.

«Pomisli,» je zahlipal prijatelj, opogumljen po sočutnem pogledu tovariša, «premisli, samo dva sta bila. Eden je takoj poginil, drugi je pa slep. In moja uboga, uboga psička je še komaj pri življenju!»

«Oh, nič ne maraj!» ga je tolažil oče, sam globoko presunjen od tega naznanila. «Kar potolaži se. In moje iskreno sožalje!»

Potem je s tihimi koraki odšel iz hiše žalosti in prepustil prijatelja žalostni usodi.

Šele ko se je bližal domu, se je domislil, kakšna tragedija je to šele zanj. Vedel je, da mu Nada nikoli ne bo odpustila, da je prelomil obljubo, in da mu bo celo Miloš, čeprav pri vsej stvari ni bil prav nič prizadet, v trenutkih slabosti, ko bosta poračevala slabe uspehe, povedal, da je tudi on sam «figa mož».

O nebesa, pomagajte!

Že je v duhu pregledoval vsebino proti koncu meseca zelo posušene denarnice, pa je z žalostjo ugotovil, da pri najboljši volji ne more utrpeti tistih nekaj stotakov, da bi kupil psa. V tem skrbni polnem položaju niti opazil ni, da se je ustvil sredi ceste. Ko je tako nekaj časa stal v občo pozornost mimoidočih, je hipoma začutil ob nogah nekaj mehkega, in nežen glasek se je dvignil prav do njegovih ušes:

«Mijav...»

Pogledal je pod noge. Ob nogah se mu je prilizovala majhna muca, vsa umazana in razmršena od cestnega blata, in ga gledala z velikimi, prosečimi očmi.

Še vedel ni, kdaj je premagal gnus, ki ga je že od mladih dni čutil do teh mijavkajočih živali, že je ležala mucka v njegovih torbi z važnimi uradnimi akti vred.

Ko je s hitrimi, zmagoslavjnimi koraki hitel po stopnicah v stanovanje, je že pred vrati razlagal svoji čakajoči hčerki:

«Veš, Nada, premislil sem sel Ne bom ti kupil psa, ker bi nam raznašal bolhe po celem stanovanju, in bi ti zaradi nevarne epidemije, ki razsaja trenutno v našem mestu, lahko nalezla pasji meningitis. (Bog ve, od kod je jemal take garostasne laži?) Začo sem sklenil...», je zajel sapo, toda Nadi ni pustil toliko časa, da bi izrekla svoj razočarani «ooh», «zato sem sklenil, da ti namesto psa podarim tole mucko.»

Nadine oči, ki so bile že polne solz, so se zdajci zjasnile, in «ooh», ki ji je že ležal v grlu, se je spremenil v veseli «aaah» in jo ponesel v deveta nebesa. Umazano mucko je pritisnila na svoj žareči obrazek in jo stekla kazat celi hiši. Mama je nekoliko nezadovoljna pogledala mucino mršavo telesce, toda ker je vedela, da je s tem Nadino večno tamlanje, kaj je s psom, končano, se je že dosti hitro potolažila. Miloš pa je kljub Nadinemu ogorčenemu protestiranju prijel mačka za rep in ga poslal po zračni vožnji skozi sobo. Ugotovil je, da je to čisto prijetna zabava, in je bil naravnost navdušen. S tem se je pridružil vseobčemu slavju miru in veselja, ki je po toliko tednih razburjenja in negotovosti spet nastopilo v hiši.

○ nespečnosti

Ženske v splošnem bolj trpijo zaradi nespečnosti ko moški. Poglavitna vzroka temu sta duševno razburjenje in organske izpremembe.

Če ponoči slabo spiš, ne hodi zvečer v kino, ne igray po večerji družabnih iger, kakor na primer tarok ali šah, ker vse to razburi živce. Pač pa dobro vpliva na živce enoličnost. Nekateri zdravniki priporočajo štetje ali pa ponavljanje ene in iste deklamacije, molitvice ali kaj podobnega. Tudi šport in telovadba dobro vplivata na telo.

Važno je, da skrbno paziš na prehrano. Večerja naj bo lahka, brez začimb

in mesa, posebno pa ne mastna. Alkohol, kava in čaj so zelo škodljivi. Večerjaj dve do tri ure pred spanjem, dobro ti bo storil tudi kratek izprehod po večerji.

Spalnica mora biti dobro prezračena in temna, ležati mora tako, da te ne moti noben hrup.

Medicina pozna dosti sredstev proti nespečnosti, vendar se jih ogibaj, ker se organizem nanje kmalu navadi in večkrat bolj škodijo ko koristijo. Nedolžno pomirjevalno sredstvo je samo baldrijanov čaj, ki ga lahko pred spanjem popiješ. (ab)

K 8785

K 8801

K 8829

M 2921

S 1800

Okusne OBLEKE

K 8785. Mladostna popoldanska obleka. Bluza je za okras zelo nabrana in je ob vratni izrezi obrobljena s čipkami. Tudi krilo je močno nabrano. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 3.70 metra, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8801. Volnena obleka iz temnega blaga. Beli telovnik je okrašen s čipkastimi nabori. Rokavi so lahko tudi kratki. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1.95 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8829. Okusna obleka iz umetne svile. Stranski poli krila sta nabrani. Ovrtnik in opasje sta iz vzorčastega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

M 2921. Mladosten jesenski plašč z zametastimi zavilki in žepnicami. Plašč se tesno prilega životu in je brez pasu. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 2 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

S 1800. Jesenski kostum. Krilo je sestavljeno iz štirih pol. Jopica ima zadaj pasec, spredaj pa dve vrsti gumbov in moderne žepce. Od obramke, ki je samo na zadniku, gre po sredi globoka guba. Vsi robovi in prednja sešiva krila so za okras prešiti. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.40 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8 ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Najnovejši

MODELI

K 8841. Jesenska obleka z okroglim obrambkom. Spredaj je v pasu prerezana in položena v prešite gube, zadaj je pa gladka. Nizki ovrtnik in zapetki so okrašeni s prešivi. Rokavi so lahko tudi kratki. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.15 m oziroma 2.75 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8837. Jesenska obleka z dolgimi ali pa s kratkimi rokavi. Spredaj je v pasu prerezana, zadaj je pa iz cela. Ovrtnik in petlja v pasu sta iz svetlejšega blaga in sta za okras prešita. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.10 metra oziroma 2.75 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8832. Popoldanska obleka iz temnega blaga. Na prsih je nekoliko nabrana. Pas je iz istega blaga. Krilo je sestavljeno iz štirih pol. Blaga potrebujemo (za velikost IVa) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IVa po 22 dinarjev.

B 2542. Bluza s prešitimi gubami. Je brez ovrtnika in ima spredaj dvojnate zavličke. Rokavi so lahko tudi kratki. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 1.90 m, če je 92 cm široko, oziroma 1.70 m, če je 80 cm široko. Mali kraj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

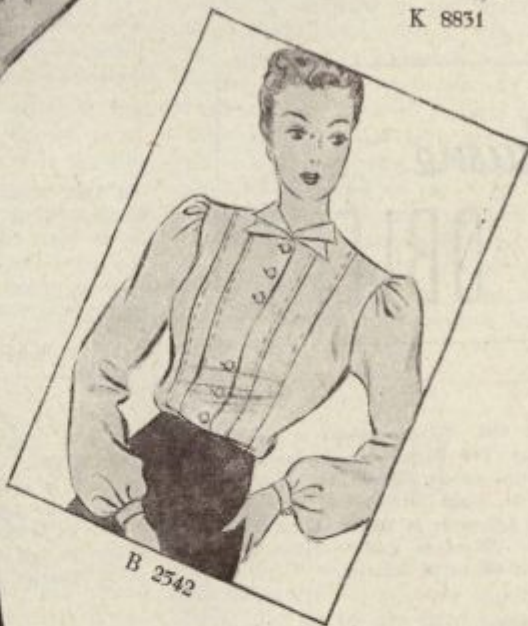
K 8931. Mladostna jesenska obleka po novem kroju. Edini okras te obleke so nabori na prsih in pod pasom, ki pokriva sešiv. Zapevja se zadaj s gumbi. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 2.80 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8792. Popoldanska obleka brez ovrtnika. Prednja pola krila je nabrana v gube. Skozi zareze na prsih so pretakujeni nabrani trakovi iz istega blaga. Pas je nad levim bokom zavezan v petljo. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.25 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8841

K 8851

B 2542

K 8857

K 8792

K 8832

JESEN je tu...

M 2920

S 1797

S 1797. Preprosta obleka iz dveh vrst blaga. Krilo je sestavljeno iz štrlin pol, jopica ima ohramek in je v pasu zožena s posnetki. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2,35 m, če je 140 cm široko. Veliki krog «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

S 1799

S 1799. Preprost kostum iz dveh vrst blaga. Zvončasto krilo je iz karirastega blaga, jopica je pa enobarvna, nima ovrtnika in je zadaj od pasu navzdol močno zvončasta. Zepi so nati. Za velikost I potrebujemo 90 cm karirastega in 1,70 m enobarvnega blaga, če je po 140 cm široko. Veliki krog «Ultra» se dobi v velikostih II, I in II po 22 dinarjev.

K 8780

K 8780. Preprosta obleka iz dveh vrst blaga. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3,90 m, če je 92 cm široko. Veliki krog «Ultra» se dobi v velikostih IV, V in VI po 22 dinarjev.

K 8819. Preprosta obleka iz blaga, ki je na vsaki strani drugačno. Po tem kroju lahko preuredimo tudi ponošeno obleko. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,50 m, če je 92 cm široko. Mali krog «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

B 2545. Preprosta blaza s pasom. Spredej in zadaj je pod obramkom malo nabrana. Ovrtnik in zapetki so okrašeni s prešlvi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,50 m, če je 92 cm široko. Mali krog «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

B 2545

K 8819

V NOVIH OBLAČILIH

K 8824

S 1802

S 1802. Kostum za manj vitke gospe. Krilo, ki je sestavljeno iz treh pol, ima zadaj prešit sešiv, ki je spodaj nekoliko razprt. Jopica je precej dolga in ima spredaj dve vrsti gumbov. Blaga potrebujemo (za velikost V) 2.70 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

B 2532. Mladostna bluza z našivji iz ripsastega traku. Rokavi so lahko tudi dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1.50 m oziroma 1.80 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

R 572. Zvončasto krilo iz dveh pol. Urezano je poševno in je na spodnjem robu, kjer je približno 1.75 m široko, večkrat prešito. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

R 572

M 2924

K 8839

K 8839. Sportna obleka s prišitima prsnima žepoma. Pod obramkom sta spredaj in zadaj po dve vrtlji gubl. Na sta je od pasu do sredine krila prešiti. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2924. Sportni plašč z obramkom. Sešiv, ki gre zadaj po zredi, je spodaj razprt. Žepi so našiti. Pas je iz enakega blaga in se zapenja na zapono. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.25 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

B 2486. Sportna bluza z obramkom, ki je spredaj globoko znokrožen. Naprsna žepa sta všita. Rokavi so lahko tudi dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1.70 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

B 2486

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Nove obleke ZA JESEN IN ZIMO

K 8766. Preprosta obleka brez pasu za bolj zajetne gospe. Ovratnik, napsnik in telovnik so iz belega žoržeta. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 3.50 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih IVa, V in VI po 22 dinarjev.

K 8765. Okusna obleka za manj vitke. Telovnik, petlja pod vratom in obroba rokavov so iz svetlega blaga. Pas je lahko iz usnja ali pa iz žametaste traku. Blaga potrebujemo (za velikost V) 3.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8766

K 8765

K 8776. Sportna obleka za dom in za službo. Krilo je sestavljeno iz šestih pol in prišito na bluzo. Sesiv pokriva usnjeni pas. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.60 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8653. Preprosta obleka iz vzličenega blaga. Primerna je za dom in za službo. Žepnice samo nakazujejo žep. Temni pas je usnjen. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.35 m, če je 150 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8778. Popoldanska obleka iz umetne svile. Krilo je spredaj nabrano. Obleka ima pod vratom in v pasu petljo iz istega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.50 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8776.

K 8653

K 8778

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

MLADINA

od zore do mraka

K-M 5665. Dekliška srajčka. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 65 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 7 dinarjev.

K-K 1611. Deška spalna srajca, obrobljena s pisanimi trakci. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 7 dinarjev.

K-K 1714. Deška oblekica. Karirasta bluza ima lahko dolge ali pa kratke rokave. Enobarvne hlače se zapenjajo na bluzo. Blaga potrebujemo (za velikost 6) za hlače 45 cm, če je 130 cm široko, za bluzo pa 1 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

K-M 5663. Kombineža z zobčasto obrobo za deklico. Hlače imajo zadaj poklopec, ki se zapenja na gumbe. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 7 dinarjev.

K-M 5668. Dekliška spalna srajca s pikčastim obramkom. Pas se zavazuje spredaj v petljo. Rokavi so lahko kratki ali pa dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1.35 m, če je 80 cm široko, in 25 cm za pikčasti obramek. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

K-M 5641. Dekliška obleka s pasom, ki sega samo do gladkega prednika. Ovrtnik in zapestki so obrobljeni z ozkim naborom. Rokavi so lahko tudi kratki. Blaga potrebujemo (za velikost: 10) 1.75 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-M 5666. Dekliška spalna srajca s pokončnimi robčki. Lahko jo naredimo tudi z dolgimi rokavi. Blaga potrebujemo (za velikost 4) 1.50 m, če je 80 cm široko (za kratke rokave). Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 4, 6 in 8 po 7 dinarjev.

K-M 5619. Dekliški plašček z velikimi našitimi žepi. Na vsaki rami ima po dve gubi. Blaga potrebujemo (za velikost 13) 1.65 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5662. Krilna kombineža za deklice. Spodnji rob je okrašen s široko, vratna in rokavni izrezi pa z ožjo vezeno. Kombineža se zapenja na hrbtu. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 95 cm, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

B-F 2838. Dekliški plašč s pasom. Narejen je po životu. Gumbi so skriti. Veliki žepi so našiti. Skozi njih podaljške je pretaknjen pas. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 1.90 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2836. Sportni dekliški kostum. Krilo je sestavljeno iz šestih pol. Jopica ima vsite pokončne žepe. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 2.10 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

K-M 5658

K-M 5655

K-M 5664

K-M 5646

K-M 5635

K-M 5645

K-M 5646. Ohlapna otroška oblekica iz dveh različnih ostankov. Rokavi so lahko dolgi ali pa kratki. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

K-M 5638. Kostum za večje deklice. Krilo ima samo spredaj gube. Jopica ima samo zavhke in se zapira spredaj na zadrgo. Blaga potrebujemo (za velikost 10) 1.50 m, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

B-F 2848

B-F 2841

OTROŠKA OBLAČILA ZA HLADNO JESEN

K-M 5635. Plašček z oglavnico za majhne deklice. Narejen je iz dveh različnih ostankov. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

K-M 5644. Oglavnica za majhne deklice. Zanjjo lahko porabimo ostanek kožuhovine ali pa pliša. Kroj «Ultra» se dobi v velikost 4 za 7 dinarjev.

K-K 1706. Jesenski plašček za manjše dečke. Spredaj ima dve vrsti gumbov. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 3) 90 cm, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

B-F 2848. Dekliška obleka iz karirastega blaga. Zelo jo povzdigne različna lega kvadratov. Ovrtnik je iz telega plkeja, pas pa iz temnega usnja. Rokavi so lahko dolgi ali kratki. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 2.85 m, če je 92 cm široko oziroma 2.65 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2841. Kostum za mlada dekleta. Krilo je sestavljeno iz treh pol in ima zadaj razporek. Ohlapna jopica ima spredaj pokončne žepce. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 2.15 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-K 1712. Sportna deška obleka. Suknjič, ki je lahko pod vratom tudi odpet, ima zadaj v pasu prožni trak. Blaga potrebujemo (za velikost 10) 1.25 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-M 5645. Temna jesenska obleka za večje deklice. Ovrtnika nima, zavhki so iz karirastega blaga. Rokavi so lahko tudi dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1.60 m, če je 92 cm široko (za kratke rokave). Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1706

K-K 1712

K-M 5645

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

ŽENSKO

PERILO

W 2074. Domača halja iz karirastega blaga. Rokavi so lahko dolgi ali pa kratki. Pas se zapenja zadaj z gumbom. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 2.75 m oziroma 3.10 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

K 8699. Delovna obleka iz pikčastega blaga. Ovrtnik, poramek, pas in žepi so iz temnega enobarvnega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.25 m pikčastega in 60 cm enobarvnega, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8739. Preprosta obleka po novem kroju. Ovrtnik in žepnice so okrašene s prešivi. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

**Nova oblačila
za marljivo
gospodinje**

K 8702

W 2082

K 8699

W 2078

K 8739

W 2074

W 2078. Spalna obleka iz pikčastega blaga. Ima pokončni ovrtnik in se spredaj zapenja z gumbi, ki so zelo na gosto priležni. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 3.35 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

W 2082. Spalna srajca s kimonskimi rokavi in s čipkastim vložkom. Pas je spredaj zavozlan. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2.60 m, če je 92 ali pa 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

K 8702. Jutrnja halja iz vatiranega blaga, ki je prešito v obliki kvadratov. Ima pokončni ovrtnik in se zapenja spredaj z gumbi. Pas, ki se zavazuje spredaj v petljo, je iz svilenega traku. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Jedi iz jedilne buče

Buča še nima med gospodinjami dosti prijateljic. Večinoma pripravljajo iz nje le prikuho in kompot. Da lahko iz jedilne buče pripravimo še mnogo

drugih okusnih jedi, vam bomo dokazali z našimi preizkušenimi recepti. Buče se ne smejo trgati prezrele. Če bomo prav skrbne zanje, jih lahko ohranimo do januarja ali celo do februarja, ko na živilskem trgu tako primanjkuje sočivja. Prav zato je ta sadež tem dragocenejši.

BUČNA JUHA.

$\frac{3}{4}$ do 1 kg težko bučo olupimo in do mehkega skuhamo v vodi ali v posnetem mleku in jo pretlačimo. 40 gr. zdroba na masti svetlorjavo prepražimo, dodamo nekaj sesekljane jušne zelenjave in pražimo še nekaj minut. Nato dodamo pretlačeno bučo in vodo, v kateri se je kuhala (40 gr zdroba zadostuje za $\frac{1}{4}$ l juhe), končno juho osolimo in jo še izboljšamo z nastrganim bohinjским sirom ali z ostanki klobas ali mesa in serviramo.

SLADKA BUČNA JUHA.

$\frac{3}{4}$ kg do 1 kg težko bučo skuhamo v posnetem mleku in začini z vanilijevim sladkorjem, limonovo lupinico ali cimeto skojo. Naredimo svetlo prežganje. Za liter juhe računamo približno 10 do 20 gr moke. Prežganje zalijemo z bučnim mlekom, osolimo in osladimo. Juho lahko pripravimo namesto z mlekom tudi tako, da vzamemo polovico vode in polovico vina ali pa samo vodo, ki jo okisamo z limonovim sokom. Juho okisamo šele tedaj, ko je kuhana.

BUČNA PRIKUHA.

V kozici razbelimo nekaj zrezane, z mesom preraščene slanine, dodamo olupljeno in na kocke zrezano bučo, ter jo pražimo. Paziti pa moramo, da se kocke preveč ne razpuste. Pripravljeno jed osolimo in po okusu okisamo.

PRIKUHA IZ BUČE IN JABOLK

Na masti zarumenimo nekaj koscev čebule, dodamo na kocke zrezano bučo, dolijemo nekaj tople vode in pražimo. Čez nekaj časa dodamo olupljenih in zrezanih jabolk in vse skupaj kuhamo do mehkega. Končno jed osolimo in osladimo ter dodamo ščepec paprike ali pa popra.

BUČNI NARASTEK.

Nekaj masti, soli, ščepec sladkorja, malo kisa, skoraj do mehkega prepražene bučne rezine zmešamo z na pol kuhanim rižem. Jed izboljšamo, če ji dodamo tudi nekaj drobno narezane klo-

Bučni kolač. Bučno meso napravi kolač rednejši in mu da lepo rumeno barvo.

Fikantna juha iz buče, ki se prav hitro pripravi. Lahko jo serviramo tudi za večerjo.

base ali mesa. Zmes nadevamo v omaščen narastkov model, potresemo z drobtinicami in damo na vrh še nekaj koščkov masti ter pečemo jed v zmerno topli pečici.

BUČNI KRUH.

1 kg težko bučo zrežemo in jo v malı vode mehko skuhamo. Kuhano pretlačimo skozi sito in dodamo 100 do 125 gr raztopljene masti ali masla in 200 gr sladkorja. V ogreto skledo presejemo 1 kg moke, dodamo 50 gr vzhajane kvasa in pretlačeno bučo ter vse skupaj vgnemo v gladko testo. Iz testa oblikujemo 1 ali dve štruci, ju denemo na pomaščen pekač, pustimo vzhajati ter nato spečemo.

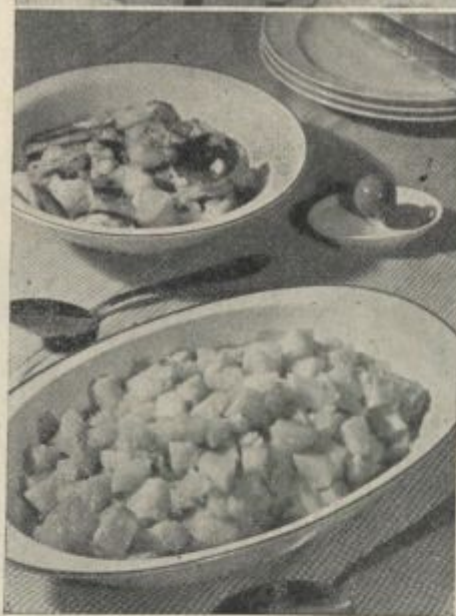
BUČNI PTIČKI.

Pripravimo testo kakor za bučni kruh, le da dodamo toliko kuhanih buč, da je testo tekoče. Z žlico zajemamo testo in ga v vroči masti ocvremo. Ptičke damo na mizo, potresemo s sladkorjem in cimetom.

VLOŽENE BUČE.

Bučo zrežemo na rezine ali pa izrežemo s posebnim nožem majhne kroglice ali stožce (ostanke porabimo za juho). Oblijemo jih z okisano vodo ter pustimo, da stoje 24 ur. Nato vodo odlijemo, buče po okusu osladimo, prilijemo nekoliko okisane vode, dodamo še nekaj nageljnovih žbic ter počasi kuhamo. Če hočemo vkuhati veliko buč, ne kuhamo vse količine naenkrat. Kuhane buče previdno nadevamo v kozarce.

Bučni narastek lahko napravimo tudi iz buč in rezancev namesto z rižem. Serviramo ga z različnimi solatami.

Sladkokislo vložene buče se dolgo ohranijo in so vedno dober dodatek k mesnim jedem in drugim prikuham. Hranimo jih v kozarcih ali loncih iz kameline.

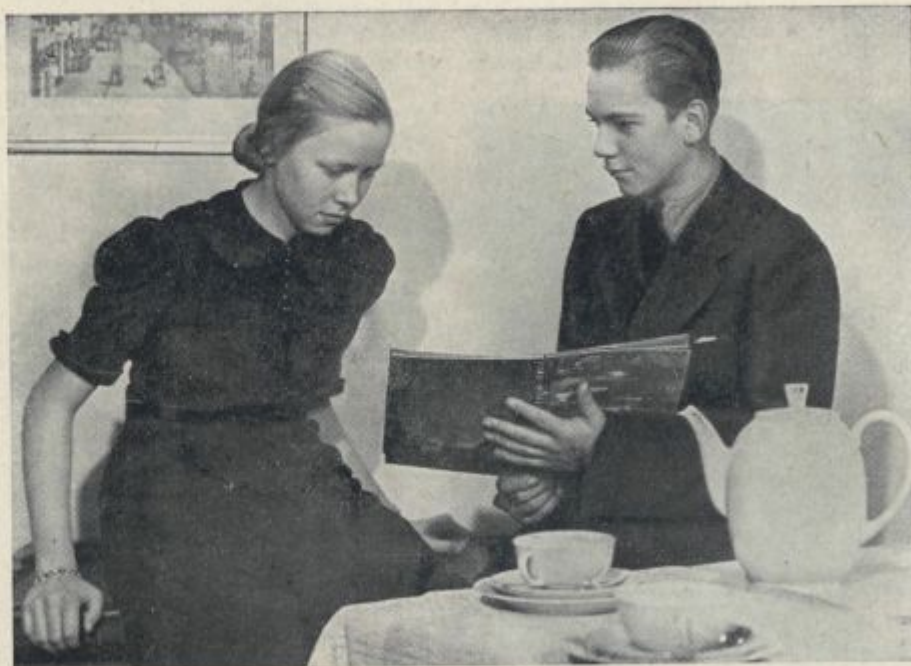
Prikuha iz buče in jabolk ima prijetno kislav okus. Na mizo jo damo s pečenim ali praženim krompirjem.

Bučne ptičke s cimetom in sladkorjem damo na mizo za posladek po zelenjavni juhi. Za večerjo pa s sladno kavo, lipovim čajem ali s kompotom.

PRED NEVIHTO

tavo sliko v roki telefoniral kraljici svojega srca. «Babnica» je imenovala bitje, katero je sin v svoji vzneseni ljubezni primerjal z zvezdo, z nežno cvečko in s sončnim žarkom?! Kaj je prav naredila, če je v svoji prelirani materinski skrbi tako grdo umazala sinove najlepše sanje? Ali ni tudi ona nekoč doživela svoje ljubezni, lepe kakor

«Glej, glej, torej takšno je to dekle?»

Vsaka izmed nas pozna soparno ozračje pred nevihto. «Človek bi se zadušil», tožimo in željno gledamo v svinčenosivo nebo, kdaj se bo sprostilo v nevihto in bo ploha pregnala dušljivo tesnobo.

Tudi v našem življenju se dostikrat zgodi, da nastane takšno soparno ozračje. Takrat nismo zadovoljne z ničimer in nikomer, nataknjene smo, kakor pravimo. Ta naša natakknjenost seveda niti malo ni prijetna ne za nas, še manj pa za druge, ki postanejo naše žrtve. Česa vsega smo zmožne v takšnih slabih trenutkih, zaradi katerih moramo dostikrat potem trpeti vse svoje življenje. Zakaj prav lahko se zgodi, da smo svojim dragim za vedno ubile vero in zaupanje v nas.

Oglejte si naše slike, na katerih je nekaj prizorov iz družinskega življenja «pred nevihto», potem pa malo pobrsajte po svojem življenju. Kakšne slike bi bil napravil fotograf, ko bi vas ujel na ploščo takrat, ko ste bile «nataknjene»?!

Dvoje kritičnih pogledov skrivaj opazuje dekle, ki je obiskalo Ivana. Ivanu je tako nerodno. Sluti, da ga oče in mati skrivaj opazujeta. Tako rad bi prijel dekle za roko, se ji nasmehnil in rekel: «Draga, počuti se pri nas kakor dama.» Pa ne more. Skrite oči za zastarom ob vratih, ki se je nekajkrat skrivnostno premaknil, ga žgo v dno srca. Oče in mati, da moreta biti takšna! Kaj mu ne zaupata? Saj sta mu vendar dovolila, da povabi dekle na kavo. V zadregi kaže dekletu album s fotografijami, njegovo srce pa ječi od tesnobe, strašne, svinčeno težke tesnobe pred nevihto. Nekega dne pa bo strela požgala vse te družinske zapreke, ker iskre, ki se po albumu pleto od srca do srca obeh mladih ljudi, vsebujejo nevarno eksplozivno silo ljubezni.

*

«Kaj pa imaš tam? Fotografija? Daj sem! A tako, spet slika neke babnice? Kdo je ta babnica, povej?» Ta mati se, kakor vse matere, boji za svojega sina. V dekletu, kateremu je sin poklonil ljubezen, vidi svojo sovražnico, ki ji jemlje sina. Zato se je tako razjezila, ko je zasačila sina, ki je z dekletu

sanje? Zaupljivost, ta najčisteje zveneča struna, ki je doslej spajala materino srce s sinovim — se je ta dan pretrgala.

*

Zakonska «idila». Ljubosumna žena je priredila možu «prizorček». Takšne prizore dobro poznamo in tudi vemo, da ženo najbolj ponižajo in osmešijo. Ali ste že kdaj pomislile, kakšno mnenje imajo ljudje o vas, če vas žalčljivost privede tako daleč, da daste javno duška svoji upravičeni ali pa celo neupravičeni ljubosumnosti? Žena na sliki je po krivici obsodila svojega moža. Mož je damski krojač in ne more nič za to, če so med njegovimi naročnicami tudi lepa dekleta, ki žele, da bi jim napravil večerno obleko. Kaj si more misliti ta gospodična in njen spremljevalec o krojačevi ženi, ki je vpricho vseh nahrulila moža? In mož? On na njene ljubosumne očitke niti odgovoril ni. Tega je že navažen. Naj govori, kar hoče, saj smeši samo sebe, ne njega. Nekoč pa bo moža minila potrpežljivost: vzel bo klobuk in šel. Potem bo žena morda spoznala, kako je bila nespametna. Kesala se bo, toda njen kes bo prepozen.

*

«Ne laži! Že spet si pil. Saj vendar vidim, deset dinarjev si zapravil. Ko si šel od doma, si imel v denarnici dvajsetak, zdaj imaš pa samo deset dinarjev.» Ali tudi ve kdaj tako ljubeznivo pozdravite svojega moža, ko se vrne domov? Ali mu tudi ve vsak dan sproli prebrskate vse žepne in preštejete drobiž v njegovi denarnici? Če je tako — ubogi mož! Res, odkrito moramo sočustvovati z njim, kajti če njegova žena z njim tako ravna, on že davno ni več mož, ampak zakonski suženj. Ne mislite pa, draga moja, da hočemo morda zagovarjati pijančevanje in zapravljanje; pribiti hočemo le to, da mora imeti mož, ki je res mož, tudi svojo mero neodvisnosti in svobode. Če mož služi denar, ima tudi pravico, da nekaj tega denarja porabi sam, ne da bi bi za to odgovoren ženi. Tudi ni smrtni greh, če zapije kdaj nekaj dinarjev v prijateljski družbi. In tisto brskanje po moževih žepih? Kaj se vam ne zdi grdo? Iz tega lahko mož sklepa, da mu ne zaupate, in nezaupanje je zakonski sreči zelo nevarno. Kaj bi pa rekla ve, če bi vaš mož vtikal svoj radovedni nos v vašo ročno tarbico ter štel vsako paro, ki ste jo izdale za gospodinjstvo? To bi bil ogenj v strehi, kaj??

NE ZAPRAVLJAJ ČASA!

Nič ni tako dragoceno kakor čas, in ničesar ljudje ne zapravljajo tako lahkomišno kakor čas.

Sklepi in nameni so dobri in potrebni, toda to so le predstopnja dejanja, samo začetek. Z dobrimi sklepi je, kakor vemo, celo tlakovana cesta v pekel — in tudi cesta k neuspehu. Z dobrimi sklepi, ki se nikoli ne izpremenijo v dejanje, se človek tako velikokrat vara! Če bi ga tolikokrat varal prijatelj, bi mu tega nikoli ne odpustil. Nikar se ne bahaj: «Jutri hočem to in to storiti.» Molči rajši do jutri, potem pa reci: «To sem storil.» Kar se danes ne

stori, ni storjeno jutri. Nobenega dne ne smemo zamuditi!

Sami smo že morda večkrat izkusili, da včasih trenutek odloči človeško usodo. Zamudnik prezre in zakasni lepo priložnost. Ne zna je zagrabit in izkoristiti. «Kaj pomaga bedaku, če mu je sreča naklonjena?» je rekel neki modrec. «Kajti kadar dežuje mana, nima posode, da bi je nastregel.»

Počasnež ne ve, kaj je čas, in ga ne ceni. Počasnež je brezsmiseln zapravljivec. Podoben je človeku, ki ima velikansko bogastvo in živi lahkomišno

na ta račun — v otroški nadi, da velikga kupa ne bo nikoli konec.

Res, počasnež in zamudnik živi mirno življenje in je srečen — če je to sploh sreča. Človek, ki ljubi delo, ki ne odlašča, misli seveda drugače; njemu je to počivanje, ta mir zoprni. Toda tudi počasnež, človek, ki mu je udobnost, komodnost nadvse pri srcu, se ne počuti vedno dobro. Zakaj tudi on si želi uspeha in toži često usodo, da je proti njemu tako skopa, ali pa spozna svoje napake in se poboljša. «Ko bi bil jaz vendar...!» to je tako pogosten vzdih nezadovoljnih duš, ki so prepozno spoznale resnico: «Kar si pustil, da ti je minuta vzela, tega ti ne vrne nobena večnost več.»

KAKO PRAKTIČNO OPREMIMO JEDILNO SHRAMBO.

Levo je zaboj za krompir, pred njim je posebno praktično stojalo za glav-

nato zelenjavo, desno zadaj je zabojček s peščeno prstjo za sočivje s koreninami (peteršilj itd.). Pred njim so police za sadje, spredaj pa je sodček za kislo zelje.

Stenska omarica za manjše predmete. V predalčke shranimo vrečice s semeni. Prostor pod stopniščem izpolnimo s takšno praktično omaro. Če je prostor suh, imamo lahko v omari čevlje.

KAKO NAREDIMO MODEREN SENČNIK

Senčnik na naši sliki je bil pred nekaj leti prav čeden, ampak zdaj je obledel in zaprašen; muhe so pustile na njem že precej sledov svojih obiskov. Da, ta stari senčnik kvari vso sobo. Kakor obraz godrnjavega človeka je, v čigar bližini ni nihče rad. Treba bo senčnik izmenjati, na vsak način. Toda to se lahko reče, teže pa napravi. Dostikrat ni «pri roki» denarja še za važnejše reči, kakor so novi senčniki. Če je tudi z nami tako, potem nam pač ne ostane nič drugega, kakor da novi senčnik naredimo same. Narediti nov moderen senčnik ni nič tako težkega. Tudi one, ki niso vajene izdelovati posebno finih ročnih del, ga bodo lahko naredile, le površne ne smejo biti.

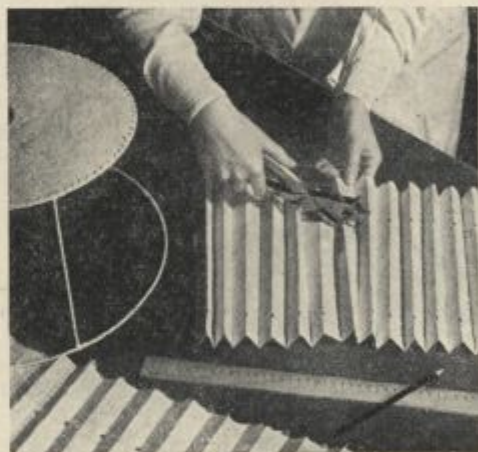
Za senčnik moramo izbrati posebno lep papir. Če se hočemo postaviti, kupimo japonski papir iz debelih vlaken. Dober je pa tudi nekoliko debelejši pergamentni papir, ki ga potem z vodnimi barvami prebarvamo ali pa ga potemnimo s tem, da položimo nanj drug barvast papir.

Najprej premerimo največji obseg senčnikovega ogrodja, to je večinoma spodnji

Zarezane črte zganemo in zatfismo, da so robovi čim ostrejši. Način, kako papir zganemo (zgoraj ali spodaj, zunaj ali znotraj), je odvisen od kakovosti papirja in našega osebnega okusa. Potem robove zlepimo.

rob, in računamo dvojno dalžino za papir. Zgoraj in spodaj mora senčnik segati nekoliko čez ogrodje. Razen tega potrebujemo še papir, ki ga gladko napnemo ob zgornji ploskvi ogrodja. Zato položimo ogrodje na papir ter izrišemo ploskev, ki jo previdno izrežemo. Rob na gosto pre-

Zganjeni papir preluknjamo s pisarniškim ali usnjarskim luknjačem.

luknjamo in z manj vidno nitjo prišijemo na ogrodje. To delo je hitro storjeno.

Na veliki progi papirja, ki jo bomo zgubale za obod senčnika, naznačimo s svinčnikom, ravnalom in merilom natanko posamezne gube, ki jih nato s topim nožem narahlo zarezemo. Pri tem moramo paziti, da je vsaka druga črta zaznamovana na desni, vmesne črte pa na levi strani, ker bomo gube položile izmenoma enkrat na desno, enkrat na levo. Nato papir po označenih črtah nagubamo in robove trdo pritismo ter izmerimo na senčnikovem ogrodju tiste točke, kjer je senčnik pritrjen na okroglo ogrodje. Približno dve tretjini od spodnjega roba senčnika naredimo v navzven obrnjenih zgibih luknjice za vrvice, s katero pritrdimo senčnik na ogrodje. Namesto vrvice vzamemo lahko tudi svilene

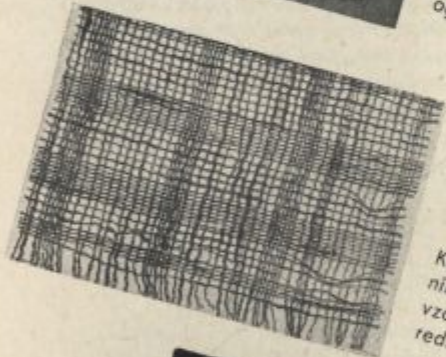
V razdalji dvojne širine gube zarezemo naznačene črte s topim nožem. Vmesne črte polegemo na drugi strani, ker se tudi zgibajo na drugi strani. Paziti moramo, da pri zarezah z nožem papirja ne prerežemo.

trakove. V razdalji, ki je odvisna od širine trakov ali vrvice, prevrtamo dve luknjici, zvezani po zarezih. Pri senčnikih, ki so tako zganjeni, da na notranji strani nimajo ostrih robov, sešijemo senčnik z ogrodjem, tako da se nič ne vidi.

Na različne načine zganjeni papirnati senčniki, nadržani z vrvico ali s trakom. Na srednji sliki vidimo papirnat senčnik, prepleten z blagom. Rob je lahko resast ali pa zapognjen.

Senčnik za svetilko brez ogrodja. Narejen je iz pergamentnega papirja in prevlečen z vzorčastim kretonom. Je dovolj trden, da ga lahko pri manjših svetilkah brez žičnega ogrodja pritrdimo med vijake električne napeljave in senčnikove vrvice.

Kos debele tkanine, iz katere smo potegnile nekaj niti, da smo dobile prosojen vzorec. Tkanino nalepimo na papir in naredimo zelo mičen senčnik. Za takšen senčnik lahko porabimo razne ostanke.

Senčnik iz pergamentnega papirja. Dve tretjini od spodnjega raba je vpletena vrvica iz rjastardečega tvista.

Naguban senčnik iz papirja, prevlečen z različnim blagom. Blago popolnoma ali pa samo na robovih prilepimo na papir s fotografijo, ki jo dobimo v drogerijah in trgovinah s fotografskimi potrebščinami.

Kitajska Judita

K. Crow

Leta 493. pred Kristom, torej pred 2433 leti, se je uporabil eden izmed najbolj posebnih načinov vojskovanja, kar jih pozna svetovna zgodovina. To je bilo v državi Yueh, ki je bila majhna, fevdalna kraljevina na ozemlju, ki je zdaj znano kot Kitajska. Država Yueh se je pripravljala na vojno in zbirala vse svoje moči. Sestavil se je odbor sivobradatih dostojanstvenikov, ki je imel nalogo, da izbere najlepša dekleta v deželi.

Toda delo teh sivobradcev ni bilo lahko, zakaj lepotic niso korakale mimo njih, kakor korakajo pri današnjih modernih lepotnih tekmah. V resnici sploh ni bilo tekmovalk za lepoto. Izvoljenkam niso obljubljali ne nagrad ne časti; nalagali so jim domovinske dolžnosti, ki so bile lahko oboje — neprijetne in zelo nevarne. Sivobradci so poslali poizvedovalce po vsej deželi in so potovali potem tudi sami v najbolj odiegle pokrajine, da bi bolj ali manj skrivaj opazovali dekleta, ki so jih odposlanci izbrali. Delo je bilo resno, kajti dekleta so čakale važne dolžnosti. Namenjeno jim je bilo, da bodo odposlane kot postranske žene in priležnice princev in uradnih osebnosti v sosedno državo Vu, da bi tam kot tajne agentke delovale in pomagale svojim očetom in bratom v obupnem boju za zapetno pridobitev neodvisnosti svoje rodne države.

Natanko eno leto, preden so začeli iskati lepotic, je bila kraljevina Yueh premagana po načinu in metodah, ki so presenetljivo podobne tem, ki so se nedavno uporabile v Evropi. Obe državi, Yueh in Vu, sta živeli malone 1000 let v miru druga poleg druge, in šele ko je zasedel prestol svalohlepen in brezvesten vladar, je nastalo to sovraštvo. Edina resnična žalitev, ki se je mogla nčitati narodu države Yueh, je bilo to, da je imela bolj bogata riževa polja. To dejstvo je jezilo vladarja države Vu, ki je hotel biti povsod prvi, in tako se je pripravljala vojna. Izmisli si je pretvezo za spor in premagal državo Yueh z naskokom.

Potem ko je dobil vojno, je kralj zahteval velikansko mirovno odškodnino. Zmagovalci so šele odšli, ko so se polastili večine premičnega bogastva dežele, in so grčili, da bodo pustili Yueh samo tako dolgo v miru, dokler bo dajal vsako leto določeno množino riža. Ta množina je bila tako velikanska, da je ljudstvu države Yueh ostajala komaj toliko, da so se skromno preživljali, prodajati pa sploh niso mogli. Državniki dežele Vu so izračunali, da je natoženo breme tako težko, da je Yueh za več rodov uničen, medtem ko se Vu lahko na njegove stroške obogati. V tem brezupnem položaju je bila dežela, ko so sivobradci začeli iskati najlepša dekleta.

Država Yueh bi bila strta in bi za vedno ostala vazalska dežela, ko bi ne bil kraljevi ministrski predsednik Van posegel vmes s svojim pogumom in svojimi zmožnostmi. Kmalu nato, ko so sovražne čete zapustile

deželo, je zasnoval načrt za zapetno povzdigo bogastva in za izbris sramote njegove poraza. To je bil častihlepen načrt, ki je bilo za njegovo izvedbo potrebno nič manj ko dvajset let. Prvih deset let je bilo namenjenih novi zgradbi moči in bogastva dežele, drugih deset let pa, da se postavi spet dobro oborožena armada na noge.

Načrt je bil velikopotezen. Prva naloga je bila, da je treba riževa polja povečati in žetev tako dvigniti, da bo še precej ostalo po zadovoljivi zahtev države Vu. Ta preostanek naj bi se uporabil za dalekosežno oskrbo, tako da bi ne bilo pomanjkanja, tudi če bi nastala dolga vojna, ki bi zadrževala delavce od riževih polj. Življenjske potrebščine so omejili, to se pravi, da so se morali fisti, ki so bili navajeni na razkošno življenje, zadovoljevali s cenejšo in skromnejšo hrano. Svinjsko meso, ribe in perotnino so prodajali državi Vu. Sukno in usnje so delali za opremo vojakov.

Medtem ko je ministrski predsednik Van skrbel za ojačenje svoje dežele, je hkrati izvajal načrte, da bi oslabil sovražnika. Z zmeraj večjim pridelkom riža je ne le plačeval zahtevani davek, ampak celo več, kar je seveda država Vu hlastno sprejemala. Država je pridelovala vedno več riža, medtem ko ga je druga država zmerom manj. Omejitve hrane so imele za posledico, da dobri kuharji v državi Yueh niso imeli več pravega področja za svojo umetnost. Da bi ne bili brez posla, se jim je svetlovalo, naj se izselijo v državo Vu, kjer so potem uvajali nove, drage jedi. Seveda so se pridelki in začimbe za te jedi uvažale iz države Yueh, kar je zelo povzdignilo izvoz. Tudi arhitekti države Yueh so se selili v Vu, kjer so delali in ponujali princu in visokim osebnostim najzapeljivejše načrte za graditev palač in vil. Tako se je zapravilo veliko denarja, ki bi se bil lahko uporabil za trdnjave in druge obrambne naprave.

Vse to je pospeševalo pripravo na vojno, toda ministra Vana mojstrsko delo je bila njegova mobilizacija najlepših deklet. Preden so izbrana dekleta poslali v državo Vu, so jim priučili smisel za razkošje in zbudili v njih hrepenenje po biserih, dragih kožuhih in parfumih. Minister Van ni ničesar prezrl; skrbel je za to, da so se tudi naučile, kako se lahko prepereči nosečnost. To pa zato, da bi nehote ne ojačevale sovražnika.

Slabo je bilo za mladeniče v Yuehu, zakaj najlepša dekleta so odšla; morali so biti zadovoljni s tistimi, ki niso bile izbrane. Za to pa jih je Van odškodoval drugače. Postave zakona je tako olajšal, da se je lahko vsak poceni oženil, breme vzgoje otrok pa je prevzela država.

Pri tako trdih pogojih, pod katerimi so živeli ljudje v državi Yueh, kajpak žene od svojih mož niso zahtevale biserov in dragih kožuhov.

Najlepše dekleta vse države Yueh je bilo izbrano, da bo pri samem kralju države Vu uveljavljala svoje mišle. Našli so jo na bregu reke, ko je prala predivo za sukno svojega očeta, ki je bil drvar. Deklici je bilo takrat čisto običajno ime Si Shih, ki je zdaj postalo eno izmed najbolj poznanih na Kitajskem. Njena obleka je bila iz debele tkanine, njeni lasje slabo počesani in njene roke raskave od težkega dela. Toda stari sivobradci so spoznali v njej važne lastnosti, da bo lahko amamljala kralja države Vu in ga odvrčala od njegovih državnih poslov.

Ko je prišla v prestolnico, so jo oblekli v svilo, jo naučili dvornega vedenja, petja in plesa. Minister Van je osebno nadzoroval njeno izobraževanje. To je dovedlo do tragične posledice, da sta se drug v drugega zaljubila. Toda minister Van se je znal premagati. Ker so se vsi njegovi sodržavljanji žrtvovali za državi koristne načrte, tudi on ni dovolil svojim čustvom, da bi prišla v spor z ljubeznijo do domovine. Lažje bi mu bilo, da bi jo takoj proč poslal ali pa jo komu drugemu predal v izobraževanje. Toda on tega ni storil. Bil je tako strog do samega sebe, kakor do drugih, in je izpolnjeval dalje svojo dolžnost, čeprav si je bil v svesti, da bo ločitev zmeraj bolj bolela. Čim bolj se je izpopolnjevala njena dražest, tem bolj brezupno se je vanjo zaljubljal, in njegova naloga je bila vedno težja. Toda šele ko je čutil, da je Si Shih neprekosljiva, jo je poslal kralju države Vu. Si Shih je bila najočarljivejša darilo, kakršno more dati mož možu. In zdaj se je minister Van obrnil spet k svojim mnogim drugim dolžnostim.

Si Shih je igrala svojo vlogo z velikim uspehom. Kmalu je prišla kot najljubša žena v lastno rezidenca. Ker je bila ta na griču, jo je lahko kralj gledal z oken svoje uradne palače, ki je bila oddaljena nekaj milij.

Visoko na skali so še zdaj ostanki vile z vrtom, kjer je Si Shih navadno čakala kralja. Kakor poroča kitajska zgodovina, je sedela ob poletnih dneh tam gori in svirala na piščal, kadar se je bližal kralj. Tako je kralj začutil njeno bližino, še preden jo je videl. Z istega griča je lahko videla na jugu obrise svoje domovine, kjer je minister Van tako naporno delal, da bi izvršil dvajsetletni načrt. Si Shih je živela v največjem razkošju. Za njo je kralj zidal in gradil — in potratil neizmerno denarja. Ali ni Si Shih izpolnjevala domovinske dolžnosti s tem, da je zapravljala kraljeve dohodke?

Minister Van je deloval nemoteno na svojem načrtu dalje. Dejstvo, da bi po uspešni vojni lahko zopet videl lepo Si Shih, ga ni zapeljalo v nevarno smelost, da bi skrajšal čas priprav. V prvih desetih letih so se polnile kašče, orožarne in skladišča z rižem, orožjem in drugim vojnim materialom. Ljudstvo se je navadilo na omejitve in skromnost, medtem ko so ljudje v državi Vu uživali razkošje in udobje.

Če so špiioni države Vu pripovedovali o rastoči moči sosedu, so se ljudje tolažili z dejstvom, da sosed brez ugovora plačuje letne davke s svojim rižem. Domišljali so si, da je Yueh še zmerom vazalna država in prestrahopetna, da bi se bojevala.

Vse to je lepa Si Shih šepetala večkrat kralju na uho. In kralj ji je popolnoma zaupal. Njegovi zvesti svetovalci so kajpak besneli, ker je njihove nasvete vselej prekrizala žena, ki niti ni bila domačinka. Nekateri so slutili, da dela v interesu države Yueh, toda nihče si tega ni upal odkrito povedati. Samo enkrat je bil neki minister tako nepreviden, pa je plačal to s svojo glavo.

Ko se je bližala ura, ko naj bi se Vu napaedel, je prišel ministru Vanu letni čas na pomoč. Zetev riža v Yuehu je bila tako bogata, kakor ljudje že dolgo niso poznali. Zrnje je bilo debelo in kleno, in minister Van je ukazal, da se mora riž skrbno prebrati. Izločili so vse drobno zrnje, in kar je ostalo, je bil najlepši riž. Ta riž so odposlali državi Vu. Kralj je po nasvetu ministrov izdal ukaz, da se mora ta lepi riž shraniti za seme.

To se je tudi zgodilo. Drugi riž pa je bil za hrano. Toda ko so spomladi seme vsejali, so zrastle samo redka zelena stebelca nad kalno vodo. Posejali so ga drugam, pa z istim uspehom. Nekaj takega se v zgodovini

vini dežele ni še nikoli zgodilo. Poklicali so vedeže, prerake in čarovnike, da bi povedali, kaj je vzrok tega zla. Toda nihče ni vedel resnice, da je bil riž izpostavljen počasnemu razgrevanju, tako da ni mogel več kliti.

Zetev riža je bila tako uboga, da je nastala lakota v državi Vu. Prišla je ura za udar. Dobro izvežbane čete države Yueh so preplavile deželo in zmagale. Vu je bil sklenil razne pogodbe z državami na severu in zapadu glede vzajemne pomoči. Toda nihče ni prišel na pomoč, ker je kraljevo ljubimkanje s Si Shih otreslo vse zaupanje vanj. Armade države Vu so bile uničene, kralj je zbežal in se slednjič obesil, da bi ne prišel v ujetništvo.

Zgodovino začetnega poraza države Yueh in njene poznejše zmage, spretno spletko ministra Vana in popolno očaranje kralja po lepi Si Shih so v vseh podrobnostih zapisali v zgodovinske protokole Kitajske. Toda nihče ni vedel, kaj se je naposled zgodilo s Si Shih. Kakor pravijo nekateri, je zbežala s kraljem in se sama usmrtila.

Zgodovinska pripovedka pa vztraja na tem, da se je Si Shih vrnila v svojo do-

movino in se s svojimi rojaki veselila nad porazom države Vu. Seveda so jo na Kitajskem še bolj častili zaradi njene domovinske ljubezni, kakor zaradi njene lepote.

SUHO SADIJE

Sadje posušimo najbolj preprosto na zraku. Seveda, če je vreme toplo in sončno. Ker pa vreme ni vedno takšno, kakršno bi si želele, je bolj zanesljivo, če sušimo sadje na rešetki v štedilniku. Sadje sušimo razrezano ali pa celo (češnje, slive) olupljeno ali neolupljeno. Zložimo ga kos tik koso na železno rešetko. Med sušenjem sadje večkrat obrnemo. Rešetko damo lahko na štedilnik ali pa za nekaj ur v zmerno vročo pečico. Pri tem pa moramo vratca pečice večkrat odpreti. Sadje naj se suši polagoma, in sicer pečkato sadje v približni temperaturi 85°, koščičasto pa 65°. Namesto na rešetki sušimo lahko sadje tudi na pekači, ki jo obložimo z močnim papirjem ali z lepenko. Pravilno posušeno sadje je svetlorjavo in suho. Sušimo le nepoškodovane sadje. Jabolka in hruške navadno prej olupimo. Hruške razpolovimo ali zrežemo na četrtine, jabolka pa na rezine ali krljce.

Jabolkom izdobljemo peščišče in jih razrežemo na kolesca, ki jih nanizamo na vrstico in obesimo v bližino štedilnika ali peči.

Slive zložimo na pekačo, pokrito z valovito lepenko, tako da je pecljev konec zgoraj. To pa zato, da iz sliv ne more uhajati sok. Pozneje jih obrnemo.

Sadje med sušenjem večkrat obrnemo, da pridejo spodnji deli, kjer se nabira vlaga, navzgor.

KAKO SI POIŠČEM SLUŽBO?

Krpanje perila

Res je, da igra v mnogih primerih sreča veliko vlogo. «Tončka ima pa res srečo!» se pravi potem. Ampak ni samo sreča, ki ti prinese službo. Tudi sama se moraš potruditi zanjo, imeti povsod odprte oči, misliti na razne možnosti, ki bi ti utegnile prinesiti zaslužek. «Pečene, ljubček, piščeta na sveti — nikomur niso v usta priletele», pravi že naš Prešeren. Za vsako reč je treba truda in prizadevanja.

Tončka se je naučila šivati in se je potem rada bavila s krpanjem perila. Bila je doma v podeželskem mestecu, ne posebno daleč od velikega letovišča. Doma je že toliko zaslužila, da se je preživljala, saj je znala šivati tudi novo perilo. Ker pa je bila prizadevna in podjetna, se je oglasila, preden se je pričela poletna sezona, v vseh hotelih in hišah, kjer stanujejo vsako leto letoviščarji. Vljudno se je lastnikom priporočila, če bi jo kdaj kaka stranka potrebovala. In res — imela je uspeh, namreč vse poletje toliko dela, da ga sama ni mogla zmagovati, morala si je najeti še pomočnico. Vsak teden je hodila ta ali pa Tončka sama po dvakrat v letovišče po popravila potrebno perilo, in tako je bila zelo zadovoljna, stranke pa z njo.

Vse, kar je storila, je bilo dobro, zlasti pa tako lično, da je Tončka zbudila pozornost pri gospah. In nekoč se je premožna gospa iz velike hiše poznala zanj. In potem je rekla gospodinji v hotelu: «To dekle je pa nenavadno spretno. Škoda, da je nimamo v našem mestu. Jaz imam toliko znanih rodbin, da bi imela vedno dovolj dela. In pa, saj veste, krog se zmeraj širi, ta pove svoji znaniki, ta spet naprej itd.» In slednjič je ta zadeva tako dozorela, da so Tončko letoviške gospa res spravile v mesto, in zdaj krpa, popravlja in šiva perilo pri celi vrsti rodbin, ima dan za dnem dovolj dela in z zaslužkom je zelo zadovoljna.

Propagandistka

Naloga propagandistke je delati reklamo, propagando za določene izdelke med občinstvom, ki bi utegnile postati odjemalec tega izdelka, in sicer tako, da bi zanj zbudila zanimanje in povpraševanje.

Velike tovarne najemajo (vsaj v inozemstvu) propagandistke za določene okraje. Propagandistka sama ne sklepa kupčij, ampak deluje bolj tako, da ne zbujajo pozornosti. Tako, da bi se ne vedelo, da potuje ali da se kje mudi s trgovskim namenom. Toda za njo prihaja agent, zastopnik trvdke, in ta šele ponuja blago. Kakor je pač znala propagandistka napraviti večjo ali manj-

Vedno
sveža
in
negovana

Natrite si z nekoliko kapljicami "4711" čelo in sence ali vdihnite globoko vase dragoceni vonj. To osvežuje in poživlja živce.

PRAVI
N°4711.
Eau de Cologne

šo reklamo, tako sklepa zastopnik z večjim ali manjšim uspehom kupčije.

Dobre propagandistke so n. pr. v Nemčiji, v Češkomoravskem protektoratu itd., zelo iskane in dobro plačane. Imajo na dan 100—150 din našega denarja in povrh dobivajo še provizijo za vse kupčije, ki se sklenejo tam, kjer so delovalе.

Za ta poklic so primerne energične, praktično nadarjene ženske, ki se spoznajo na ljudi ter so zgovorne. Propagandistka mora znati najti ne pozornosti vzbujajoča sredstva, s katerimi se dajo ljudje za stvar pridobiti.

Propagandistka mora biti tudi telesno zdrava, saj mora potovati iz kraja v kraj (pri velikih tovarnah se dandanes kajpak vozi z avtom), ne dobi povsod

dobro pripravljene hrane itd. Biti mora tudi spretna, saj včasih kuha, pri nekaterih tvrdkah pere z milom, za katero dela reklamo, včasih kaže, kako se ravna z različnimi strojčki itd.

Dobro je, če je družabne, vesele narave, se hitro seznanja z ljudmi in si jih pridobiva z neko prirojeno dobrosrčnostjo in uslužnostjo.

Posebna izobrazba za ta poklic ni predpisana, treba je samo poznati svet in ljudi, znati ravnati z ljudmi in uradi. To ji pomaga, da se ljudem priljubi in jim zbudi zaupanje. Dobro je, če jim zna v marsičem svetovati, prijetno pripovedovati itd., saj ljudje zlasti na deželi kaj radi izvedo nekaj novega.

Priporočila pa se za ta poklic dveletna trgovska šola.

Ina Slokanova:

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

«Ne. Mislim, ali se še nisi naveličala vsega. Te službe? Tega stanja pri štedilniku, kuhanja, pomivanja posode, pometanja?»

Kuharica je gledala z odprtimi usti.

«Res ne vem,» je zmajala z glavo, «kako to misliš. Ne razumem te, pri najboljši volji ne.»

«Vprašala sem, ali se še nisi naveličala vsega, vsega tega pustega, vsakdanjega življenja. Ali še nisi nikoli pomislila, da so drugi ljudje srečnejši? Da so prosti, hodijo na sprehode in so lahko lepo oblečeni.»

Ani se je dobrodušno zasmejala in zmajala z glavo.

«Lenka, Lenka, kaj pa danes tako čudno govoriš? Čemu naj bi se neki naveličala službe, ki jo opravljam že toliko let. Saj mora vsak človek delati. Pečena piščeta nikomur ne letajo sama v usta. Tudi naš gospod inženir dela in mu najbrž še nikoli ni prišlo na um, da bi se naveličal. Ti si seveda še mlada in tvoja služba pri naši bolni gospe res ni zavidanja vredna. Toda z leti se boš unesla. Boš že videla. Tudi jaz sem pred leti sanjerala, da bi bila mestna gospodična in bi se sprehajala s pisanim sončnikom v roki. Toda z leti vse preide. Zdaj sem vesela, da sem tu. Večkrat me je že vprašal moj Miha, kdaj se vzameva, pa kar odlasam. Privadila sem se in bojim se, da mi bo potem dolgčas po vsem, kar bom morala tu pustiti.» Ani je s tolsto roko nežno pogladila metlo in jo postavila v kot.

Lenka je molčala in strmela predse.

*

Bila je nedelja, topla, sončna pomladna nedelja. Pavlič si je pri prijatelju izposodil avtomobil, da bi odpeljal ženo na sprehod. Lenka se je morala odreči svojemu prostemu popoldnevu. Spremljala bo bolno gospodinjo. Toda Lenki tega ni bilo žal, ker se je zelo veselila izleta. Zdajci pa je vse padlo v vodo. Gospodinji se je nenadoma razbolela glava in ni hotela nikamor.

«Pa bi vseeno šla,» ji je mehko prigovarjal Pavlič; «sonce in sveži zrak bi ti dobro dela.»

Gospa pa je samo bolno zastokala in odkimala.

Pavlič je nejevoljen sedel v gugalnik in razgrnil časopis. Lenka je izmenjala obkladek gospodinji, potem pa je tiho sedla na svoj stolček v kotu in se poglobila v čitanje knjige, ki je ni zanimala.

V salonu je bilo mračno, hladno in tiho kakor v mrtvašnici. Zunaj pa je kipelo življenje in razigrano pljusvalo ob visoko železno ograjo.

Lenki je bilo, kakor da ji mrzel železen obroč stiska srce, zmerom tesneje in tesneje. Bolelo in dušilo jo je, da bi kar zaječala. Grizla si je ustnice in se globlje sklanjala nad knjigo. Tedaj je Pavlič nenadoma odložil časopis in vstal.

«V kavarno grem,» je mirno rekel in prosil Lenko, naj mu prinese klobuk. Lenka je žalostno gledala za njim, ko je počasi odhajal po stopnicah, ki jih je zalivalo sonce. Obotavlja je zaprla vrata in se vrnila h gospodinji.

«Ah,» je bolno vzdihnila Alma, «niti nekaj uric mi ne more žrtvovati! Nekoč ni bil takšen. Cele dneve bi bil sedel pri meni, ako bi bila hotela. Takrat seveda, ko me je potreboval! Ko je potreboval moj denar! Zdaj pa, ko je z mojim denarjem postal go-

Troje nevarnih točk za lepoto vsake ženske!

Prve gube se pojavljajo navadno pri sencih, na čelu in okrog ust. Skrbite, da pri Vas ne pride tako kmalu do tega!

Mnogo žen misli: za nego polti zadostuje uporaba kakršne koli kreme. One pa pozabljajo, da je prvi pogoj za nego lepote dobro milo. Samo tako čisto in tako blago milo kod Elida milo, je najboljšo za nego tudi najbolj občutljive polti.

**ELIDA
MILA**

Za žene, ki imajo rade dermatološko preizkušeno milo: ELIDA 7 CVETIC MILO

spod in ko jaz njega potrebujem, nikoli več ne utegne. Ne utegne!» Zaihtela je.

Lenka ni vedela, kaj naj reče. Gospa še nikoli ni o tem govorila z njo. Zakaj govori tako grdo o njem? Ne, on tega ne zasluži! Tako dober je z njo, predober.

«Gospod je vendar tako dober,» je tiho, boječe rekla čez nekaj časa.

«Dober?» se je bolno nasmehnila Alma. «Seveda, z vami je morda dober. Z vsemi drugimi ljudmi je dober, a z menoj ne.»

«Kakršni ste vi z njim,» bi bila najrajši odgovorila Lenka, pa si ni upala.

*

Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Pomlad je zmagala. Zmagala je mladost, sonce je prodrlo v sobe Pavličevega tihega doma, le salona, kjer je životarila gospa Alma, se je izognilo, ker gospa Alma sonca ni marala. Prodrlo je v srce Pavliča in Lenke in brez sramu razkrilo, kar sta že dolgo nosila in skrivala v njem. Kdaj? Neko jutro najbrž, zjutraj, ko so sončni žarki še nežni in rahli kakor dih.

Ko jo je Pavlič prvič kradoma objel, se je Lenka vsa preplašena uprla: «Joj, saj je greh... in gospa...» Pozneje pa so se vsi pomisleki nekam porazgubili. Morali so se umakniti pomladi in mladosti. Niti Lenke niti Pavliča ni bilo več. Ostala je samo pomlad in mladost in želja po soncu, ki tako redkokdaj prijazno posije v človeško življenje.

Ko je gospa spet poslala Lenko k možu v urad, se je ta šele v mraku vrnila. Oči so ji vročično žarele, ko se je zmedeno opravičevala, da gospoda ni bilo v uradu, da ga je morala čakati in iskati v kavarni.

Alma jo je dolgo predirljivo opazovala, tako da bi bila Lenka skoraj zajokala od same zadrege. Rekla pa ni nič. Od tistega dneva je ni nikoli več poslala k možu v urad.

Toda mladost se ne da in ne more ukaniti. Kakor božji čudež se ji je hipoma zazdelo življenje lepo. Ne na preteklost in ne na bodočnost ni več utegnila misliti. Pozabljala je na svojo ljubo mrtvo botro in na mater. In na Janeza, o, nanj je pozabila že davno. Razigrano je pela in se smejala.

Ani je bila vesela njene izpremembe.

«Zdaj si se spametovala, kaj?» se ji je smejala. «Vidiš, to pride samo po sebi, da človek spozna, da ima vsako življenje, čeprav je še tako majhno in revno, nekaj lepega v sebi.»

Tudi Pavlič se je spremenil. Potrpežljivo je ostajal doma in bral ženi iz knjig ali se razgovarjal z njo. Spremljal jo je, kadar jo je Lenka v vozičku peljala na sprehod.

Kakor vsako leto, se je v maju Alma odpeljala v Toplice. Lenka je morala z njo. Pavlič in Ani pa sta ostala v mestu. Nerada je Lenka zapustila mesto, toda morala ga je. Tako se je nenadno znašla med samimi bolniki v samotnem, sredi velikanskega gozda skritem zdravilišču. Bila je spet sama. Vse, kar jo je prej osrečevalo, je bilo daleč od nje. Postala je spet samo po-

31. avgust — 9. september 1940

LJUBLJANSKI VELESIEJEM

*

Industrija, obrt. Aktualne posebne razstave. Za gospodinje prevažna:

*

‘Naša vsakdanja prehrana’

Polovična voznina na železnici. Na postajni blagajni kupite obrazec K13 za din 2-

PFAFF
ŠIVALNI STROJI

IGM
VOK
LJUBLJANA

TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

slušen stroj svoje bolne gospodinje. Toda zdaj, ko je bila tako sama z njo, ji je postala mnogo bližja in bolj domača, kakor ji je bila v mestu. Čeprav je bila premehka, da bi kogarkoli mogla resnično sovražiti, je do svoje gospodinje včasih skoraj podzavestno začutila odpor, kakršnega občuti vsak zdrav človek v stiku s tujim bolnikom. Še tisto usmiljenje, ki ga je prve mesece svoje službe občutila do nje, je polagoma plahnelo, čim bolj je spoznavala gospodinjo in njeno razmerje do moža in uslužbencev.

Zdaj pa je vse to nekam izginilo. Ko je zvečer masirala njene drobne, uboge, otrple noge in jo potem kakor majhnega neboljenega otroka polagala v posteljo, se je globoko kesala krivice, ki jo je prizadela temu ubogemu bitju. Bilo ji je, kakor da se je šele zdaj zbudila iz omamnih sanj in se zavedela resnice. Resnice, da je svojo ubogo, bolno gospodinjo nesramno varala. Vzela ji je edino in najdražje, kar je imela: moža. In ona, sirota, ni tega niti malo slutila. Vsak dan težji se ji je zdel njen greh. Postajala je nemirna. Povešala je pred gospodinjo pogled in se ji umikala. Zdelo se ji je, kakor zločincu, da jo oči njene žrtve neprestano zasledujejo in opazujejo. (Se bo nadaljevalo.)

LEPOTIČJE

Lepota in razkošnost

Resnična lepota — v najbolj pravem pomenu besede — je nekaj nenavadno redkega in dragocenega. Toda od vsake žene se lahko zahteva, da čim najbolj poudari svojo lastno mičnost in osebnost.

Prva stopnja je — povejmo kar nje-no pravo ime — snažnost in čistost. Slišali ste o njej že mnogo, slišali o kope-ljih, prhah, dobro urejenih kopalnicah. Toda na žalost še ne morejo imeti vsi ljudje kopalnice, da, niti možnosti vsakdanje pršne kopeli, kaj šele časa, ki je za to potreben.

Umivajmo se zjutraj kolikor mogoče s toplo vodo. Saj to vendar ni tako hudo, imeti vsak dan vsaj lonec vroče vode. Umijmo se v umivalniku do polovice telesa, potem pa, še vedno stojé (to je tudi dobra telovadba), dajmo v umivalnik nogo. Dobro si s ščetjo umijmo zlasti prste in gležnje, potem pa še celo nogo. Nazadnje si očistimo zobe, in glej — v nekaj minutah smo čiste in lahko žrtvujemo še nekoliko minut, da se olepšamo. Za temeljito umivanje od glave do pete so nedelje, vendar pa si moramo tudi sicer vzeti večkrat še trohico časa, da zadostimo higieni ženskih organov. Nikar ne pozabite, da je snaga in čistost razkošje, ki si ga smete in morete dovoliti.

In zdaj o lepšanju! Izberite si pravo barvo pudra, nežno rdečilo za ustnice. To ne sme biti kričeče barve, ampak samo takšno, da si z njim lahko po-barvate lepo obliko svojih ust. Lase si česajte tako, da bodo v lepem skladu z obliko vašega obraza. In na nekaj ne pozabite! Vsak dan si morate lase ščetiti; to spada v higieno las. Če ste mladi, ste s tem dovolj storili za svojo lepoto.

Sliko vaše osebnosti dopolni obleka — snažna, čista in vestno oskrbovana. S tem ste zadostili svoji dolžnosti — to se pravi, da ste dosegli, da je pri-jetno na vas pogledati.

Rekli in ugovarjali boste, češ da niso vse ženske tako mlade, da bi jim za-dostoval obleček pudra na nosu in sled rdečila na ustih.

Vsaka življenjska doba ima svoje prednosti. Žena po tridesetih letih se zaveda svojega stila, svoje osobitosti. Prvi beli lasje so lahko, če jih nočemo pobarvati, neodoljivo mikavni, zlasti če jih podčrtava vaš sveži obraz. Pouda-rite linijo očesa z lahno, nežno potezo, ki jo naredite z barvilom za te name-ne. To se vam bo podalo, boste videli! Pri mladi deklici je to neokusno. Polt negujte z dobro kremo.

Samo po sebi se razume, da igra važno vlogo tudi oblačenje. Vaše na-čelo bodi: bolj tihe barve, ne pozor-nost vzbujajoč kroj, miren klobuček!

Tradicija jamči za kakovost!

Darujem ti to dragoceno uro. Bodi pametna in pomni: Naglica ni nikjer dobra! Tako je rekla moja babica. Ne pozabi dobrih običajev. Vzemi si vedno toliko časa, da popiješ za zajtrk in južino skodelico Kneippove sladne kave. Ta krepča srce in živce.

Kneippova
SLADNA KAVA

In ko dosežete slednjič že zares starost, podvojite skrb za sebe, da boste kakor tista sedemdesetletna ljubka ženi-ca, ki mi je rekla: «Jaz se oblačim skrbno kakor nevesta zato, da bi ne odganjala od sebe teh mladih.»

Lahko je biti sveža dvajsetletni žen-ski. Toda znati nositi petdesetletnico, šestdesetletnico in višje-letnice, to je pa

že velika umetnost. Le nikar ne postani-te komodni! Bodite tako ponosni, da boste zmerom gledali na to, da bodo vaši bližnji videli v vas čedno obleče-no, čisto, snažno, negovano ženo, pa čprav vam bo že sedemdeset let!

Zapomnite si: negovana žena je lepa, ugaja, je mikavna in privlačna, prijetna ženskam in zaželena možem.

Aka.

Žveči dobro in jej počasi!

Preminoge želodčne bolezni izvirajo iz tega, da prehitro jemo in preslabo žvečimo. Pogostokrat se zdravniki po tedne in tedne trudijo, da bi ugotovili, kaj povzroča bolniku bolečine v želodcu. Rentgenska preiskava šele dože-ne, da požira bolnik prevelike kose, ki jih potlej želodec težko prebavlja.

Če na hitro zmečete jed vase, vam prvič: nič ne zaleže, drugič: pa ograža vaše splošno zdravstveno stanje. Posebno uradnice, učiteljice, in vse tiste žen-ske, ki jih poklic sili, da mnogo sedijo, bi morale še posebno skrbno paziti, kako jedo. Če grizljaj mesa dobro pre-žvečimo, ga tako pomešamo s slino, ki je tolikšne važnosti, da želodec laže predela použito hrano. Iz dobro pre-mlete hrane želodec in črevesje usrkava-ta vse redilne in hranilne snovi in nam tako tudi hrana mnogo več za-leže.

Povešen, povečan in razširjen želodec so navadno posledice slabega žvečenja. Kakor hitro se bolnik navadi pravilno žvečiti in počasi jesti, se stanje izbolj-ša in dobi želodec spet svojo normalno obliko. Če čutite po obedu ali po ve-čerji bolečine v želodcu, skušajte dru-gi dan počasneje jesti in dobro preže-čite vsak grizljaj. V večini primerov ne gre za kako težko obolenje želodca, temveč le za našo malomarnost! zž.

Prijetna
pestrast v hiši

Tkanine za pohištvo bi morale na vsak način biti barvane z Indanthren barvami. Potem je nepotreben vsak strah, da bi barve obledele ali se izprale. Lahko se zanesete na traj-nost barv. Z Indanthren - barvami pobarvane tkanine se odlikujejo po posebni trpežnosti. Mislite na to, kadar kupujete blago za svojo hišo, in pazite pozorno na Indanthren-zavarovalni znak.

LIJA OMEDLEVA

Končalo se je drugo dejanje opere «Madame Butterfly». Sledilo je viharno ploskanje. Zavesa je padala in se dvigala, igralci so se zahvaljevali za priznanje. Gledalci so nekolikokrat poklicali igralce pred zastor, potem pa so se razšli po hodnikih.

Tudi Robert je zapustil svoj sedež in odšel. Prišel je na teraso. Nenadno je opazil, kako pred njim idoča dama z desnico išče ograjo in se grudi na tla. Gotovo bi bila padla, ko bi je ne bil pravočasno prestregel. Privedel jo je k stolu in jo oprezno posadil. Nato je brž prinesel kozarec vode. Pogledal ji je pri tem v obraz in je bil ves presenečen, tako je bila lepa. Oči je imela zaprte.

«Ali vam je že bolje?» jo je vprašal Robert. «Da,» je tiho odgovorila. «To je bila samo trenutna slabost. Kmalu mi bo dobro.»

Pri teh besedah ji je omahnila glava na stran.

«Dajte mi, prosim, svoj listek za garderobo.»

Naporno je iskala po torbici, potem pa mu je podala listek. Prinesel ji je njene reči ter ji pomagal obleči plašč. Ko je videl, da jo hoja utruja, jo je kar odnesel v svoj voz. Ravno je bilo konec odmora. Poslednji zamudniki so hiteli v gledališče in začudeno gledali za Robertom, ki je čisto pozabil, da bo zdaj zdaj tretje dejanje njegove najljubše opere, na katero se je tako veselil. «Kako je lahka!» samo to je mislil.

V svoji vili, ki je bila deset minut za mestom, je položil neznancko oprezno na zofo in ji prinesel konjaka. Šele zdaj si jo je utegnil ogledati: Imela je na sebi belo večerno obleko, ki je kazala nežne oblike njenega telesa. Ko ji je podajal konjak, je počasi odprla oči in se ozrla vanj. Joj, kakšne so bile te oči! Črne, velike, nežne, oči, kakršnih ni Robert še nikoli videl v svojem življenju. Slabotno se mu je nasmehnila, položila glavo na blazino in mirno zaspala, kakor je bilo soditi po mirnem dihanju. Robert jo je ves ravznet gledal, potem pa se ni mogel več premagati. Sklonil se je in jo poljubil na usta.

Že tri mesece je bila Lija nerazdružljiva prijateljica Robertova. Zmeraj sta bila skupaj. Zaljubljeni Robert je kupoval Liji najlepše obleke, kožuhe in dragulje. Ko mu je povedala, da bo njen god, ji je kupil majhen športni avto. Nekega dne pa ji je prizanesljivo povedal, da ti izdatki presegaajo njegove dohodke, in jo je prosil, naj bo malo skromnejša. Drugi dan nato ga je Lija za vedno odslovila.

Nekako pol leta potem je večerjal neki mlad, zelo bogat industrialec v

Veliko je sredstev za polepšavanje, s katerimi se doseže navidezna lepota, toda ki mašijo pore in storé, da Vaša koža in Vaši čari pri tem ovenijo.

Samo temeljito očiščena koža je lahko lepa.

Poskusite enkrat sami: kanite malo Scherk Gesichtswasser na košček vate in s tem počasi obrišite svoj obraz. Po močnem poživljenju kože boste opazili, kako globoko v pore se vpija Scherk Gesichtswasser. Dokaz za delovanje: košček vate je popolnoma črn. Tako temeljito čisti kožo Scherk Gesichtswasser in raztaplja vso nesnago, sojedice in mozolje. Scherk Gesichtswasser naredi Vašo kožo od znotraj na ven lepo, nežno in gladko. Pore so proste, Vaša koža spet lahko diha. Ona postane takoj

obednici velikega kopališkega hotela. Nenadno je opazil, kako pri sosedni mizi sedeča dama omedleva. V zadnjem trenutku jo je prestregel s svojimi mo-

Dobra trgovka.

«Verica, ali bi mi ti prodala svojega malega bratca?»

«Ne, ne, ne prodam ga!»

■■■ Vabljava miza ■■■

«Reci mi, kako ješ, in jaz ti povem, kakšna si,» bi se lahko reklo. In res, to, kako pazi človek na obedovanje, izdaja precej njegov značaj. Pri nas se na žalost to vprašanje pri veliki večini rodbin zanemarja. Ljudje kar v naglici pojedjo in se bolj osredotočijo na branje časopisov kakor na jed samo. Čisto pozabljajo, da grešijo s tem proti pravilni prebavi.

Vse je odvisno samo od žene. Površno podajanje jedi, neprestano letanje gospodinje od mize nikakor ne more ustvariti tistega prijetnega razpoloženja, ko rodbina mirno uživa še tako preprosto jed. To je vse odvisno od ženinoga smisla za lepo pripravo in od njenega okusa. Ni treba dragega porcelana, bahavih prtov in srebra. Zadostuje čist preprost prt in potrební pribor.

Pa ne samo zunanja priprava mize je potrebna, temveč tudi ljubeznivi, pri-

bolj sveža in zdrava ter podaljša Vašo mladost za dolgo vrsto let. Pri tem pusti Scherk Gesichtswasser popolnoma nežno zaščitni pajčolan, ki kakor tanek film daje hkrati idealno podlago za puder. Na ta način imate dvokratno delovanje in prihranek.

**Scherk
Gesichts-
Wasser**

čnimi rokami, da ni padla na tla. Nato jo je odnesel ven...

Saj vam ne morem pripovedovati iste zgodbe dvakrat!

«No, to si pridna, ker ga imaš tako rada...»

«Počakala bom, da bo zrasel, potem bom dobila zanj več!»

jazni in nasmehljani obraz gospodinje, ki sicer sama skrbi za gospodinjstvo, pa vendar ne vstaja neprenehoma od mize.

Da okusna priprava jedil budi slast in tek, je znano. In za to je treba samo nekoliko smisla za lepo zunanost.

Kadar pridejo gostje...

Gostje morajo imeti dokaz, da se jim izkazuje pozornost, toda tako, da ne čutijo, da so zaradi tega v nadlego. Pogostitev mora biti taka, da izvira vse iz dobrega razpoloženja in iz dobre volje. Za to dobro razpoloženje ne skrbi samo dobra jedaja in pijača, temveč tudi prijetna, neprisiljena gostiteljica.

Pametna gospodinja izbira take jedi, ki jih lahko skuha ali vsaj pripravi že prejšnji dan. Ona misli na to, da bi je preveč točni prihod ali pa zakasnitev gostov ne pripravila v zadregu.

(Naročite si knjigo in jo berite: «Veselo praznujmo, prijetno godujmo», ki jo dobite pri založbi «Žene in doma» za 15 din.)

denemo dušeno zelje, nekoliko drobtin, soli in sneg iz dveh beljakov. Iz te zmesi spečemo omeleto, ki jo potem narežemo na rezance in serviramo k juhi.

Ledvica s cvetačo in z zeleno.

Dve telečji ledvici z mastno oblogo vred zrežemo na rezine, ki pa ne smejo biti pretanke, in jih dušimo, medtem jih pa po malem zalivamo z vodo. Čez nekaj časa pridenemo štiri žlice poparjenega riža, narezano manjšo glavo cvetače in srednje velik gomolj zelene (oboje prej skuhamo v slani vodi, pa ne čisto do mehkega). Nato prilijemo osminko litra kisle smetane (ali pa mleka), v kateri smo razžvrkljali eno do dva rumenjaka. To zmes pečemo potem v pečici približno 15 minut.

Jabolka v hladetini.

Krožnik razkuhanih jabolk pretlačimo in osladimo, pridenemo 20 olupljenih in na debelo sesekljanih mandelnov, pet lističev raztopljenega želatine in nekoliko ruma. Vso to zmes dobro premešamo in stresemo v primerno oblikovano stekleno posodo, ki jo postavimo na hladen prostor ali pa na led, da se strdi.

Kunec na kumini.

Na masti oprazimo sesekljane čebule, pridenemo nato precej kumine in položimo nanjo osnaženega in osoljenega kunca, ki ga dušimo najprej na ognjišču v pokriti posodi, nato pa pečemo v pečici in meso medtem večkrat oblijemo. Ko je meso mehko, ga razrežemo, zarumenimo v soku nekoliko moke in prilijemo malo vode, potem pa omako vnovič prevremo.

Praženec s kislim zeljem.

Lonček ožetega kislega zelja na drobno sesekljamo in mu primešamo dva nastrgana surova krompirja, potem ko smo odlili vodo, ki se je iz njiju odcedila. Nato pridenemo eno jajce, soli in toliko moke, da dobimo redko testo, ki ga denemo potem v kozico na mast, na kateri smo spenili nekoliko čebule. Ko se testo po eni

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Korenja juha. 2. Prekajena svinina. Kislo zelje. Krompirjevi emoki.

Zvečer: Gobovi žličniki. Solata.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z zeljnatim zvitekom. 2. Govedina. Pražen krompir. Špinača.

Zvečer: Paradižnikov riž (glej »Žena in dom« 1940, št. 8, str. 241). Solata iz zelene paprike.

Sreda.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha. 2. Ledvica s cvetačo in z zeleno. Solata. 3. Jabolka v hladetini.

Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Četrtek.

Opoldne: 1. Francoska juha (27). 2. Kunec na kumini. Močnati žličniki. 3. Sadje.

Zvečer: Ocvrta jajca. Srbska solata.

Petek.

Opoldne: 1. Lisičke z mlekom (240). 2. Sirov narastek. Robidov kompot.

Zvečer: Praženec s kislim zeljem. Kompot.

Sobota.

Opoldne: 1. Cvetačna juha. 2. Koštrunov guljaž. Polenta.

Zvečer: Dušena zelena paprika s paradižniki in jajcem.

Nedelja.

Opoldne: 1. Bučna juha. 2. Pečena kokoš. Dušeno rdeče zelje. Pečen krompir. 3. Češpljev kolač.

Zvečer: Jajca v krompirjevem pireju. Solata.

Opomba. Številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi »Kako naj kuham«. Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Gobovi žličniki.

V kozici razbelimo košček presnega masla, na katerem zarumenimo nekoliko na drobno sesekljane čebule. Na to stresemo ½ kg na listike narezanih gob. Ko jih do mehkega zdušimo, jih opopravimo in osolimo, primešamo dve v mleku namočeni žemlji, dva rumenjaka in dve žlici mleka. Zdaj vso zmes dobro premešamo, potem jo pa po žlicah pokladamo v drobtine in oblikujemo iz nje žličnike, ki jih potem lepo rumeno ocvremo na razbeljeni masti, presnem maslu ali pa na olju.

Zeljnat zvitok.

Manjšo glavo zelja zrežemo na rezance, poparimo, odcedimo in dušimo zelje tako dolgo, da je mehko. Nato vmešamo v skledi dva rumenjaka, pri

Pri glavobolu

reumi in kadar se slabo počutite

vzemite samo Pyramidon tablete. Pri kupovanju pa morate paziti na „Bayer“-jev križ na omotu!

Pyramidon
TABLETE

Oglas registr. Sp. br. 91 od 21. junija 1935

Za majhen denar — vesel praznik!

Knjiga „Veselo praznujmo“ Vas nauči, kako lahko z majhnimi stroški praznujete 30 praznikov, godov, rojstnih dni in drugih družinskih slavnosti. — Ta knjiga bo kmalu razprodana. — Da ne bo zamere, Vas vabimo, da še danes nakažete za pet knjig 37 — din, ker brez vplačila vnaprej ne moremo poslati tako cenene knjige.

Seveda mora biti tudi naročnina za „Žena in dom“ za to leto v celoti plačana.

strani lepo zapeče, da se napravi skorja, ga z vilicami raztrgamo in pečemo še dalje, dokler ni ves praženec lepo zapečen.

Koštrunov guljaž.

V kozici zarumenimo na razbeljenci masti čebulo, potem pa pridenemo na koščke narezanega koštruna, malo soli in paprike, strok strtega česna ter nekoliko kumine in popra. Ko se meso v tem do mehkega zduši, ga potresemo z moko in zalijemo z vodo, to pa šele potem, ko je moka lepo rumena, da ni omaka presvetla.

Dušena zelena paprika.

Na masti spenimo sesekljano čebulo, stresemo nanjo najprej na rezance narezano zeleno papriko, ki jo nekaj časa dušimo, potem pa še nekaj olupljenih in narezanih paradižnikov. Ko je vse to zdušeno, ubijemo v to zmes še eno ali več jajc ter jed osolimo in zmešamo. Ko jajca zakrknjejo, je jed pripravljena.

Bučna juha.

Bučo (približno 25 dkg težko) obelimo in narežemo na koščke, ki so tako veliki kakor lešniki. Te koščke stresemo potem v kozico, nalijemo nanje kropa in jih kuhamo šest do osem minut. Nato te koščke zmečkamo, jih osolimo in opopravimo ter prilijemo četrt litra mleka, nakar naj juha še enkrat prevre. Če nam prija, lahko juho tudi malo osladkamo.

Češpljev kolač.

Iz 14 dkg presnega masla, 7 dkg sladkorja, dveh rumenjakov in 28 dkg moke narahlo zamesimo krhko testo, ki mu pridenemo tudi nekoliko nastrganega limonovega olupka. Testo razdelimo potem na dve polovici. Z eno pokrijemo dno tortnice in naložimo nanjo olupljene in razpolovljene češplje, ki jih potresemo s sladkorjem, s stolčeniim cimetom in z drobtinami, oprazenimi na presnem maslu. Iz druge polovice testa pa naredimo obroč in mrežo, tako da razvaljamo manjše kose testa v drobne paličke, ki jih pokladamo na kolač v obliki obroča in mreže. Preden denemo kolač v pečico, ga po vrhu pomazemo z raztepenim jajcem. Ko je pečen, ga potresemo s sladkorjem.

Jajca v krompirjevem pireju.

Olupljen in na kose narezan krompir skuhamo v slani vodi. Nato vodo odlijemo in stlačimo kuhani krompir v pire, ki ga zelo razredčimo z mlekom. Iz tega pireja delamo potem nekakšne zrezke, naredimo v sredino vsakega z žlico jamico, v katero ubijemo po eno jajce in ga na presnem maslu lepo pečemo. Pečene zrezke poskropimo po vrhu z raztopljenim presnim maslom in z drobnjakom.

Franc Juvan:

Akvarij v sobi

Poletje se poslavlja, kmalu bodo nastopili pusti jesenski dnevi, za njimi pa pride zima, ki nas bo spet priklenila v stanovanja. Mnogo prijetneje pa se bomo počutili doma, ako bomo imeli v sobi poleg cvetic tudi večji ali manjši akvarij. Za to je primerna vsaka steklena posoda, ki je dovolj globoka in v katero gre vsaj nekaj litrov vode. Navadno vzamemo štirioglasto stekleno posodo, kamor damo za prst na debelo dobre ilovke, nanjo za 2 cm šotne zemlje, nato plast mivke in naposled drobnejšega apnenega peska. Rastlin, ki naj jih zasadiamo v akvarij, najdemo dovolj po naših rekah in jezerih, vendar je najpripravnější elodeja (*elodea caladensis*), rogolist (*ceratophyllum*), valesverija itd. Ko so rastline zasajene, nalijemo v akvarij vodo, in stvar je opravljena. Vendar bi bil ta akvarij

preveč mrtev, če bi ne bilo v njem raznih živalc. Predvsem gojimo v akvariju razne eksotične ribe, zlate ribice, vodne polže, žabe in krkone. Da se pa živali lahko pravilno razvijajo, potrebujejo stalne temperature, to je okoli 20°C. Najprimernejši prostor za akvarij je pri oknu, kjer je najbolj svetlo, vendar je bolje, da sončni žarki ne padajo naravnost v akvarij. Če hočemo oskrbovati akvarij, moramo predvsem paziti, da najdemo pravo razmerje med živalmi in rastlinami, da nam ni treba umetno dovajati kisika. Manjšim akvarijem damo več rastlin in manj živali, da se te lahko svobodno gibljejo v vodi. Vode ni treba menjati vsak dan, temveč le tedaj, če je kalna. Dnevno pa s pinceto odstranimo vse gnijoče dele rastlin in mrtve živali. Na notranji strani šip se dostikrat nabere alge; te odstranimo z britvico, poševno pritrjeno na palčici, ali pa s polži, ki ližejo steklo in so jim te alge v hrano. Ribice in druge živali se hranijo navadno v vodnimi bolhami in drugimi drobnimi živalmi, deli rastlin, potrebno pa je tudi, da jih včasih nakrmimo s tubifeskimi ali pa jim damo že umetno pripravljeno hrano, ki jo dobimo v trgovini s semeni.

Kako se vedemo v tujini

V poletnem času potujemo več kakor sicer. Marsikatera izmed vas bo gotovo tudi imela priložnost, pogledati izven naših mej, čeprav so zdaj časi resni. Toda skoraj vsaka družina ima kje v inozemstvu svoje, dobre prijatelje iz otroških let, ki jih rada obiše. V tem članku se ne bomo spuščali v podrobnosti o lepem vedenju po tujih deželah, povedali bomo samo to, kar je načelno važno.

Da se naši ljudje mnogokrat premalo zavedajo dolžnosti, ki jih imamo drug do drugega in vsi skupaj do svoje celote, je žalostna resnica. V to poglavje spada tudi zabavljanje na sonarodnjake, ki potujejo po tujini, in smešenje njihovih napak nasproti tujim domačinom. Človek, ki je bil doma slabo vzgojen, se tudi na tujem ne bo znal vesti. Takšni pojavi so za potujočega sonarodnjaka seveda mučni, ker se mu po krivem zdi, da mečejo svojo senco tudi nanj. Vendar bi napak ravnal, kdor bi se skušal rešiti tega občutka z zabavljanjem na te nerodneže in greš-

nike ali celo na svoje sonarodnjake sploh.

Domačin tuje dežele, ki je zmerom ponosen na svoj narod, bi mu to zameril in si ustvaril o njem zelo slabo sodbo. Vse, kar smemo storiti v takih primerih, je to, da skušamo nerodneža s humorjem opravičiti, če ni mogoče, da bi njegovo neotesanost kratko prezrli. Zavedajmo se, da sodi tujec našo celoto tudi po našem lastnem vedenju in čutenju. Zato pokažimo najprej svojo svetlo stran sami na sebi in ne dodajamo k nečasti, ki nam jo delajo poedinci, še zgled premajhnega ponosa in suženjskega potezanja za tujo hvalo!

O neopravičljivi grdobiji, ki jo počenja tisti, kdor v tujini razmazuje domača nesoglasja in kliče tujca za sodnika, je pa vobče škoda besed! Vsak tujec dobro ve, da je dežela, kjer je zmerom vse v najlepšem redu, samo na luni. Tudi pri njem doma je pogostokrat kaj narobe, vendar zaradi tega nasproti nam ne sramoti svoje dežele in svojega naroda. Tujec ve, da sodi vnanji svet njegovo domovino predvsem po njenih najboljših predstavnikih. Zato prezira vsakogar, kdor ravna drugače. Izvršujemo torej pravico kritike v domačih mejah, na tujem pa bomo v političnih razgovorih zmerni, oprezní in ponosni častni zastopniki svoje narodne celote. Zavedajmo se, da bo spoštovanje, ki ga pridobimo tej celoti, zmerom podlaga spoštovanja, ki ga bo imel tujec do nas! ab

Proti odebelenju

Roxberger KISSINGER

TABLETE ZA HUŠANJE

S. št. 14 470/35

Bilanca.

«Torej kakšna je letos bilanca, gospod knjigovodja?»

«Sijajna, deficit je za 20 dinarjev manjši kakor lani.»

*

Sodnik: «Priča Karlin! Kaj mi morete povedati o dobrem, oziroma slabem glasu obtoženca?»

Priča: «No, veste, gospod sodnik, on ni ravno eden izmed najboljših, pa tudi ne eden izmed najslabših... veste, nekako takšen je kakor midva!»

Povišanje plače.

«Obljubili ste mi, gospod šef, da mi boste ta mesec povišali plačo.»

«Da, ampak samo, če bom z vami zadovoljen.»

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Problem, ki Vam povzroča čim dalje večje skrbi, je, kako oskrbeti oblačila za sebe in družino. Posebno v tem vprašanju je dober nasvet dragocen. Dolgoletna izkušnja pa je nedvomno dokazala, da kupite vedno najbolje in najceneje v Manufakturi Novak na Kongresnem trgu.

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

STERILIZIRANO 115°C

STERILIZIRANO 115°C

NAŠA ŽIMA JE HIGIJSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

«Pa zakaj niste z menoj zadovoljniji?»
«Ker hočete višjo plačo.»

Nežen soprog.

Žena: «No, Lojze, spet si jo hudo polomil. Služkinja nam je odpovedala službo, in sicer je kar odšla, ker si jo baje po telefonu prostaško zmerjal.»

Mož: «Jej, jej, jaz sem pa mislil, da govorim s teboj.»

Polovico potnih stroškov si prihrani, kdor potuje v prvi polovici meseca septembra v Ljubljano. Dne 31. avgusta se prične jesenski Ljubljanski velesejem, ki traja do 9. septembra. Kdor si velesejem ogleda, ima brezplačen povratek. Na odhodni železniški postaji si mora kupiti poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico, ki stane din 2.— V Ljubljani, pri velesejmski blagajni, se bodo izdajala potrdila o obisku velesejma, nakar velja vsakemu stara vozna karta in pa železniška izkaznica za brezplačno vožnjo na tisto postajo, s katere je odpotoval. Ta olajšava velja za potovanje v Ljubljano od 26. avgusta do 9. septembra, za povratek od 31. avgusta do 14. septembra.

Tunel.

«Zdaj pride tunel, milostljiva...»

«Sram vas bodi, da mislite precej na take reči...»

Mišljenje dobrih gospodinj

počasi, toda zanesljivo krči pot vsem dobrim rečem v gospodinjstvu. Tako je bilo tudi s Kneippovo sladno kavo, ki je zaradi izrednega okusa, redilnosti in izdatnosti postala po pol stoletja najprijubljenejši vsakdanji zajtrk in južina milijonov ljudi. Pri Kneippovi sladni kavi se zato lahko po pravici reče, da njena tradicija jamči za kakovost.

VRTOVI KARLA VELIKEGA

V naredbi frankovskega kralja Karla Velikega o upravi njegovih posestev (Capitulare de villis iz leta 812.) se med drugim odreja, da se mora na kraljevskih vrtovih redno sejati tudi cikorija (potrošnik), ki so jo zelo cenili kot zdravilo, ker deluje ugodno na prebavo, jetra in ledvice. Dandanes se uporablja cikorija redno v gospodinjstvu, v obliki dobre bele kave s Franckom, ki se izdeluje iz korena domače požlahtnjene cikorije.

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtalni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

Na nedoločen čas ustavljamo redno izdajanje in pošiljanje naših velikih katalogov!

● Z evropsko vojno so nastale tudi v naši deželi izjemne prilike. Pomanjkanje raznih vrst blaga spremljajo tudi velike izpremembe cen. To so razlogi, ki nas silijo, da ustavimo do nadaljnega **redno** izdajanje in pošiljanje naših velikih ilustriranih katalogov.

● S tem pa vendar ne bo prekinjena zveza med nami in našim ogromnim krogom konsumentov, ki se je ustvarila v 60 letih našega obstoja. Namesto dosedanjega rednega pošiljanja naših velikih katalogov bomo objavljali v bodoče naše ponudbe z oglasi v časopisih, velike ugodne prodaje pa s posebnimi ponodbami v obliki manjših katalogov.

● Kakor je bil do včeraj naš katalog vodič za ceneno kupovanje, tako bodo od jutri dalje prevzeli in opravljali to nalogo naši oglasi. V bodoče izbirajte blago, ki ga potrebujete, iz naših oglasov ter ga kupujte osebno ali naročajte po pošti pod istimi pogoji kakor tudi do sedaj. Za nakup večjih količin blaga zahtevajte posebne ponudbe.

● **Posvetite pozornost našim oglasom, ker Vas bodo točno informirali o cenah in varovali pred preplačevanjem.**

● Da bi tudi nadalje — kakor vedno doslej — pri ponudbi dobrega in cenenega blaga za stotisoče naših kupcev storili maksimum, smo postoterili naše napore, kako bi tudi v sedanjih prilikah nudili veliko izbiro blaga po kolikor mogoče najnižjih cenah.

● **Naš cilj, da Vas zadovoljimo, zasluži Vaše zaupanje!** Kupujte naše blago osebno ali po pošti, in

naši oglasi naj Vam služijo namesto katalogov!

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b , l l i c a 4 i n 6